

1. Vervallen varkensvrije zones

Achtergrond

In hun brief van 22 april 2004 waarmee de ministers van LNV en VROM het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg hebben goedgekeurd hebben zij Gedeputeerde Staten verzocht geen uitvoering te geven aan de varkensvrije zones en de Verordening varkensvrije zones provincie Limburg in te trekken. Omdat de Europese Commissie inmiddels had ingestemd met het vaccineren van varkens ingeval van uitbraak van dierziekten was de noodzaak voor het aanwijzen van varkensvrije zones niet meer aanwezig. Gedeputeerde Staten hebben vervolgens op 20 juli 2004 besloten besluitvorming door Provinciale Staten voor te bereiden om de varkensvrije zones uit het Reconstructieplan te schrappen en de verordening in te trekken. De drie ondernemers met een varkenshouderij gelegen in de varkensvrije zone zijn daarvan door middel van een brief op de hoogte gesteld.

De aanwijzing van varkensvrije zones in het Reconstructieplan is gebeurd op grond van artikel 11 van de Reconstructiewet concentratiegebieden. De verordening is gebaseerd op artikel 47 van de wet. De varkensvrije zones, met als doel het voorkomen van grootschalige verspreiding van dierziekten, met name varkenspest, was lange tijd een van de pijlers van het rijk voor de concentratiegebieden. Deze veterinaire maatregel was zelfs de directe aanleiding voor het in het leven roepen van de Reconstructiewet. Door opname in de rijksuitgangspunten (bijlage bij de Reconstructiewet) was bovendien duidelijk dat de ministers van LNV en VROM goedkeuring zouden onthouden aan reconstructieplannen die geen varkensvrije zones bevatten. In de aangehaalde goedkeuringsbrief is echter van rijkswege aan de provincie Limburg verzocht geen uitvoering aan de varkensvrije zones te geven en de voor deze zones vastgestelde verordening in te trekken.

Twee van de drie ondernemers met een varkenshouderij gelegen in de varkensvrije zone hadden beroep tegen het Reconstructieplan ingesteld. In haar uitspraak heeft de Raad van State het Reconstructieplan vernietigd voor zover het plan voorziet in een varkensvrije zone ter plaatse van de bouwkavels van deze twee bedrijven. De Raad van State constateerde dat de ministers van LNV en VROM goedkeuring hadden verleend aan de in het plan opgenomen varkensvrije zones maar tegelijkertijd de provincie hadden gevraagd er geen uitvoering aan te geven. De Raad van State vond dit innerlijk tegenstrijdig hetgeen aanleiding was om de varkensvrije zones te vernietigen. De uitspraak van de Raad van State geldt formeel alleen voor de varkensvrije zones voor zover deze samenvallen met de bouwkavels van de twee ondernemers die het beroep hebben ingesteld. Daarom is een planwijziging nodig voor het volledig schrappen van de varkensvrije zones.

Wijzigingen

In het Reconstructieplan worden de teksten die betrekking hebben op de varkensvrije zones geschrapt en komen de varkensvrije zones als aangewezen op de bij het Reconstructieplan behorende kaarten te vervallen. Het betreft de volgende wijzigingen:

Deel A

Op p. A-9 vervalt het tekstblok met als kop 'Varkensvrije zones:

Op p. A-13 vervallen in de laatste zin de woorden 'en in de varkensvrije zones'

Op p. A-19 vervalt in het tweede tekstblok de laatste zin 'Daarnaast verbeteren we de veterinaire veiligheid door het aanleggen van varkensvrije zones.'

Op p. A-27 vervalt in het eerste tekstblok van paragraaf 3.1 de zinsnede '... en de inrichting van varkensvrije zones.'

Op p. A-38 vervalt het tekstblok met als kop 'Veterinaire veiligheid'

Op p. A-50 wordt de laatste zin gewijzigd in: 'In hoofdstuk 6 gaan 'we op de enige nieuwe regulerende maatregel van dit Reconstructieplan in, de zonering intensieve veehouderij.'

Op p. A-75 vervalt in het derde tekstblok de tekst achter het eerste gedachtestreepje, getiteld 'Varkensvrije zone'.

Op p. A-86/A-87 vervalt de tekst van paragraaf 6.3.7 ('Varkensvrije zones')

Deel B:

Op p. B-2 vervalt in de inhoudsopgave paragraaf 4.7

Op p. B-7 vervalt in het laatste tekstblok de zin 'Een ander verplicht onderdeel is de aanwijzing van varkensvrije zones'

Op p. B-15 vervalt in het eerste tekstblok de zin 'Ook de varkensvrije zones, een ander wettelijk verplicht onderdeel, werken rechtstreeks door, maar hierbij wordt primair gereguleerd door middel van een zogeheten 'gebruiksverbodenverordening'.' en vervalt het 6^e gedachtestreepje, getiteld 'De doorwerking van de varkensvrije zones'

Op p. B-16 vervalt in het eerste tekstblok, achter nummer 2., de zinsnede 'en varkensvrije zones'

Op p. B-16 vervalt in de titel van subparagraaf 4.2.2 de zinsnede 'en varkensvrije zones' en de tekst achter punt b).

Op p. B-17 aan het eind van het eerste tekstblok wordt de zinsnede '..., extensiveringsgebieden en varkensvrije zones' gewijzigd in '... en extensiveringsgebieden'.

Op p. B-20 vervalt in paragraaf 4.5 in de eerste en laatste regel de zinsnede '... en de varkensvrije zones'.

Op p. B-25 vervalt paragraaf 4.7, getiteld 'Doorwerking varkensvrije zones'

Op p. B-26 vervalt in het laatste tekstblok het tekstgedeelte 'Voor de aanwijzing van varkensvrije zones ligt dat anders.' tot en met '..., zich tot de Provincie kan wenden met een verzoek om schadevergoeding.' en wordt de laatste zin gewijzigd in 'Door Gedeputeerde Staten toegekende schadevergoedingen op grond van artikel 30 van de Reconstructiewet komen uiteindelijk ten laste van het Rijk (artikel 93 Reconstructiewet)'

Op p. B-32 vervalt in de eerste zin van paragraaf 6.3 de zinsnede '..., alsmede van de binnen de verwevings- of extensiveringsgebieden gelegen varkensvrije zones weergegeven.'

Deel C

Op p. C-3 vervalt in de inhoudsopgave paragraaf 4.10.

Op p. C-37 vervalt de tekst van paragraaf 4.10.

Op p. C-42 vervalt in tabel C.5.1 de tekst onder het kopje 'veterinaire veiligheid'

Op p. C-50 vervalt in tabel C.6.4 de tekst onder het kopje 'veterinaire veiligheid'

Deel D

Op p. D-6 vervalt in de inhoudsopgave van hoofdstuk 11

Op p. D-159 t/m D-163 vervalt de tekst van hoofdstuk 11

Op p. D-165 vervalt in paragraaf 12.1, achter punt 2, de zinsnede '... en varkensvrije zones'

Op p. D-169 vervalt in de titel van paragraaf 12.3 de zinsnede '... en varkensvrije zones' en in de tekst van paragraaf 12.3 vervallen de zinnen 'Verder worden varkensvrije zones aangewezen. Ook dit heeft gevolgen voor het POL, dat hierop aangepast dient te worden.'

Op p. D-170 vervalt de tekst achter het tweede gedachtestreepje (Aanwijzing varkensvrije zones)

Op p. D-214/D-215 vervalt het tekstblok onder aan de pagina's achter V1

Biilagen

In bijlage 3: Begrippenlijst, vervalt het begrip 'varkensvrije zones'

In bijlage 4: Overzicht kaarten, vervalt bij kaart 1, de aanduiding varkensvrije zones

Kaarten

Op kaart 1 en de detailkaarten 1.1 t/m 1.7 vervallen de varkensvrije zones.

De aanpak van de gestapelde problematiek rond de intensieve veehouderij is – naast bijvoorbeeld het op gang brengen van de grondmobiliteit – één van de centrale onderdelen van dit Reconstructieplan. In de gebieden is hierover veel gediscussieerd. De zonering intensieve veehouderij is bovendien wettelijk verplicht. Gelet op het belang van de zonering en de aanpak van de problematiek rond de intensieve veehouderij, gaan we in dit hoofdstuk apart op deze zaken in.

6.1 PROBLEMATIEK EN AANPAK: NAAR EEN AFWAARTSE BEWEGING

Kern van de problematiek in een groot deel van het reconstructiegebied van Noord- en Midden-Limburg is dat intensieve veehouderij, wonen, werken, recreatie en natuur elkaar te vaak in de weg zitten. Gevolg is dat de intensieve veehouderij beperkt wordt in haar ontwikkelingsmogelijkheden, stankoverlast het woon- en leefklimaat in landelijke kernen verminderd of woningbouwmogelijkheden frustreert en dat de kwaliteit van natuur, landschap en water onder druk staat. Daarnaast is meerdere keren gebleken dat de grote veedichtheid en de ruimtelijke structuur van de intensieve veehouderij kunnen leiden tot grote veterinaire problemen voor de sector (varkenspest), wat indirect ook grote gevolgen heeft voor andere functies in het landelijk gebied.

Om deze gestapelde problematiek rond de intensieve veehouderij op een samenhangende manier aan te pakken streven we met de reconstructie naar scheiding van intensieve veehouderij en conflicterende functies en naar ruimtelijke concentratie van de intensieve veehouderij op duurzame locaties met toekomstperspectief. We streven er dus naar om de intensieve veehouderij zich tijdens de looptijd van het Reconstructieplan zo te laten ontwikkelen dat steeds meer bedrijven op goede locaties en steeds minder bedrijven dicht bij natuurgebieden en woonkernen komen te liggen. De intensieve veehouderij beweegt zich 'afwaarts' van kwetsbare functies als natuur en wonen. Deze afwaartse beweging is zowel in het voordeel van wonen, natuur en landschap als van de intensieve veehouderij. Het voordeel voor natuur en landschap is vermindering van de ammoniakdepositie in de directe omgeving van het natuurgebied, versterking van het landschap door 'ontstening' (de afbraak van stallen), minder verstoring van de natuur door licht en geluid en minder verkeersbewegingen. Het voordeel voor wonen is vermindering van het aantal stankgehinderden en toename van geschikte woningbouwmogelijkheden.

Het voordeel voor de intensieve veehouderij is dat zij op een plek is of wordt gevestigd waar ruime ontwikkelingsmogelijkheden zijn en waar bedrijfsontwikkeling niet wordt gehinderd door wet- en regelgeving.

De autonome ontwikkelingen in de intensieve veehouderij en de huidige beleidsinzet leiden – ook zonder reconstructie – al tot concentratie van intensieve veebedrijven op meer duurzame locaties, wat leidt tot een flinke afwaartse beweging. Met de reconstructie willen we die afwaartse beweging versterken, stimuleren en ruimtelijk sturen.

In dit hoofdstuk gaan we in op die aanpak. Belangrijk onderdeel daarvan is de zonering intensieve veehouderij. Voordat we ingaan op die aanpak belichten we in §6.2 de recente en te verwachten ontwikkelingen in de intensieve veehouderij en de beleidscontext.

6.2 AUTONOME AFWAARTSE BEWEGING

Ontwikkelingen in de intensieve veehouderij

De intensieve veehouderij heeft het afgelopen decennium woelige tijden doorgemaakt. Diverse crises zijn op de sector afgekomen: de mestproblematiek, dierziekten en productveiligheid zijn items die steeds terugkeren. Bovendien staat de concurrentiepositie van de sector onder druk. Sinds 1990 is in Nederland bijna de helft van het aantal bedrijven gestopt. In 2002 was de productieomvang van de varkenshouderij in Nederland terug op het niveau van 1980.

Algemeen leeft de verwachting dat de sector zich zal stabiliseren rond het huidige niveau (na afronding van de RBV-regelingen¹). Dat betekent een krimp in de productieomvang van ongeveer 20% ten opzichte van 1999. Daarnaast wordt verwacht dat het aantal bedrijven nog (fors) zal teruglopen.

De varkensproductie vindt dus plaats op steeds minder, maar steeds grotere bedrijven. Het aantal locaties met varkensbedrijven neemt zodoende (sterk) af, een ontwikkeling die wordt versterkt door het samenvoegen van meerdere locaties van één bedrijf (zogenaamde dislocaties) tot één bedrijfslocatie, meestal vanuit bedrijfstechnisch of –economisch perspectief. Verwacht wordt dat van de ruim 2500 huidige locaties er over 12 jaar ongeveer 400 over zullen zijn, waar sprake is van een volwaardig toekomstgericht en gespecialiseerd intensieve veehouderijbedrijf. Tijdens de looptijd van de reconstructie verwachten we dus al een forse autonome, marktgestuurde concentratie van de productiecapaciteit in de varkenshouderij. Die concentratie zal bovendien vaak plaatsvinden op locaties die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt de meeste toekomstmogelijkheden bieden en weinig belemmeringen vanuit andere functies met zich mee zullen brengen. Dit zijn vanuit ammoniak- en stankoogpunt ook vaak duurzame locaties, omdat zich in gebieden met weinig andere conflicterende functies immers meer mogelijkheden voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij voordoen.

Beleidscontext

De ontwikkelingen in de intensieve veehouderij worden in belangrijke mate ook gestuurd door het planologische en het milieubeleid.

Het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) onderkent de belangrijke economische bijdrage van de intensieve veehouderij. Ook wordt aangegeven dat deze sector een bedreiging vormt voor het publieke domein van het landelijk gebied door verstening, stank, milieueffecten en veterinaire risico's. Het POL geeft aan dat de reconstructie

¹ Deze omvang van de varkensstapel is naar verwachting eind 2003 bereikt

deze trend moet ombuigen naar een meer duurzame richting.

In ruimtelijke zin zet het POL in op concentratie van de intensieve veehouderij. Daarbij gelden de volgende ruimtelijke en planologische uitwerkingen:

- Concentratie van de intensieve veehouderij kan in de vorm van agrarische bedrijventerreinen, maar alleen binnen het Intensieve Hart, waarbij de P5-gebieden als zoekgebied zijn aangegeven.
- Concentratie kan ook via het 'indikken' van bestaande concentraties en het samenvoegen van verspreid gelegen locaties op de beste plek. De nadere invulling hiervan is een opdracht voor het Reconstructieplan.
- Nieuwvestiging van intensieve veebedrijven is alleen onder specifieke voorwaarden mogelijk in P5- en P4-gebieden. In P4 gebieden is bovendien ook goedkeuring van Gedeputeerde Staten vereist. In de P1- tot en met P3-gebieden is nieuwvestiging niet mogelijk.
- Verplaatsing van bedrijven die liggen in en rond belangrijke natuurgebieden is gewenst. In het Reconstructieplan willen we hieraan invulling geven. Randvoorwaarde hierbij is een adequate verplaatsingsregeling.
- Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven in P1- en P2-gebieden is niet toegestaan.

In het POL wordt verder uitgegaan van een 'Bouwkavel Op Maat' (BOM). Inmiddels is het bouwkavel op maat-principe verder uitgewerkt in de BOM+ regeling. De BOM+ regeling is van kracht geworden op 11 september 2003. De regeling dient in de vigerende bestemmingsplannen te worden opgenomen. Kernbegrip van deze regeling is dat kwaliteit geen bovengrens kent, maar wel een ondergrens. BOM+ maakt agrarische bedrijfsontwikkeling in veel gevallen mogelijk en zorgt er tegelijkertijd voor dat winst in de omgevingskwaliteit wordt behaald. Winst dus voor de agrarisch ondernemer en winst voor de omgeving. Bij alle agrarische bouwinitiatieven is BOM+ aan de orde. Bij de bouwinitiatieven die blijven binnen de in het bestemmingsplan vastgestelde bouwkavel dienen de minimum kwaliteitsvereisten (het verplichte basispakket) gerealiseerd te worden; het gaat hierbij met name om landschappelijke inpassing van de nieuwe bebouwing en om de aspecten die samenhangen met water.

Indien de bouwinitiatieven de vastgestelde bouwkavel overschrijden en dus uitbreiding van de bouwkavel aan de orde is, dient de ondernemer door middel van het door hem op te stellen Bedrijfsontwikkelingsplan (BOP) inzichtelijk te maken welke omgevingswaarden in het geding zijn.

Afhankelijk van de eventuele aantasting van deze omgevingskwaliteiten zal een tegenprestatie worden vereist. In een aantal gevallen is de tegenprestatie verplicht:

- bij alle nieuwvestigingen;
- bij alle ontwikkelingen waarbij maximale maten van de bouwkavel (zoals opgenomen in het POL of in dit Reconstructieplan) worden overschreden;
- als bijzondere omgevingswaarden worden aangetast.

De tegenprestatie zal uiteraard afhankelijk zijn van de aard en omvang van het bouwinitiatief, alsmede van de omgevingskwaliteiten waarin het bedrijf is gelegen.

De aanvrager zal dienen aan te tonen dat de tegenprestaties zullen worden uitgevoerd, dan wel dat deze de bouwwerkzaamheden voorafgaan. Eveneens zal de ondernemer inzichtelijk moeten maken hoe de duurzaamheid (c.q. onderhoud) gewaarborgd is van de betreffende tegenprestatie. Hiervoor kan een privaatrechtelijk overeenkomst worden opgesteld.

In de aanpak van BOM+ is een evaluatie ingebouwd, waarbij ook de bijdrage aan de afwaartse beweging van de intensieve veehouderij zal worden betrokken.

Binnen het milieubeleid is vooral de regelgeving ten aanzien van ammoniak en stank, een factor die bedrijfsontwikkeling beperkt. Voor ammoniak gaat het hierbij met name om de Wet ammoniak en veehouderij. De Wav heeft gevolgen voor bedrijven die binnen de zones rondom verzuringsgevoelige delen van de EHS zijn gelegen. De wet houdt onder meer in dat voor de ontwikkelingsmogelijkheden van een bedrijf geen depositieberekeningen meer worden uitgevoerd, maar dat er binnen de zones rond de verzuringsgevoelige delen van de EHS een gecorrigeerd emissieplafond geldt. Uitbreiding van het aantal dieren is dus mogelijk, mits er een reductie van de ammoniakemissie per dierplaats plaatsvindt. Zeker bij grote bedrijven die eerder al geïnvesteerd hebben in duurdere technieken, zal een nieuwe uitbreiding aanzienlijke kosten met zich meebrengen. Verwacht mag worden dat nieuwe investeringen niet meer op de locaties in de Wav-zone gedaan zullen worden, maar elders, op duurzame locaties.

De IPPC-Richtlijn, de Natuurbeschermingswet en de Vogel- en Habitatrichtlijn hebben vooral beperkende invloed op de ontwikkelingsmogelijkheden van bedrijven bij specifieke natuurgebieden. Zie voor een nadere toelichting op de ammoniakregelgeving en nieuwe ontwikkelingen hierin hoofdstuk 10 van deel D.

In het buitengebied van Noord- en Midden-Limburg vormt de intensieve veehouderij een belangrijke bron van stankhinder. Het komt veelvuldig voor dat stankgevoelige objecten binnen de stankcirkel van een of meerdere veehouderijen zijn gelegen. Hierdoor ontstaat een probleem met twee aspecten: enerzijds is stankhinder een belasting voor stankgevoelige objecten en een beperkende factor voor woningbouwontwikkelingen, anderzijds vormt het een beperking van de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen.

De stankregelgeving is voor de landbouwontwikkelingsgebieden, de verwevingsgebieden en de extensiveringsgebieden met primaat natuur vastgelegd in de Wet Stankemissies Veehouderijen Landbouwontwikkelings- en Verwevingsgebieden. Voor gebieden die hier buiten zijn gelegen geldt voorts nog de Richtlijn Veehouderij en Stankhinder 1996 en bijbehorende jurisprudentie.

Het systeem van de richtlijn en de wet komt in grote lijnen neer op het berekenen van de emissie van stank op basis van het aantal dieren en het stalsysteem en de eventuele mestverwerking, waarna wordt beoordeeld of de

berekende emissie op de betrokken locatie, gezien de in de omgeving ervan gelegen voor stankgevoelige objecten acceptabel is (door middel van stankcirkels). Dit systeem gaat ervan uit dat enerzijds door de keuze van het stalstelsel (in de zin van maatregelen en voorzieningen) de emissie in bepaalde mate kan worden teruggebracht, maar dat anderzijds de afstand tussen bron en te beschermen object nodig is om hinder te voorkomen of tot een acceptabel niveau te beperken is.

In de praktijk leidt deze wetgeving ertoe dat veehouderijen gelegen in kernrandzones of in de buurt van bebouwing in het buitengebied niet kunnen uitbreiden en dat plaatselijk woningbouw mogelijkheden in landelijke kernen wordt gefrustreerd.

Het bestaande ruimtelijke beleid en het milieubeleid beperken dus al in sterke mate de doorgroeimogelijkheden voor intensieve veehouderijbedrijven in de omgeving van kernen en natuurgebieden, en zorgen dus voor een autonome afwaartse beweging.

6.3 AANPAK: ZONERING EN STIMULERING

6.3.1 Hoofdpijnen

De autonome ontwikkelingen en de huidige beleidsinzet leiden ook zonder reconstructie al tot een flinke afwaartse beweging. Om de uiteindelijke beleidsdoelen op het gebied van met name ammoniak en stank te halen, én om bedrijfsontwikkeling in de intensieve veehouderij genoeg te faciliteren, zullen naar verwachting echter nog aanvullende maatregelen nodig zijn. Met de reconstructie willen we die afwaartse beweging versterken, stimuleren en ruimtelijk sturen.

In deze paragraaf gaan we in op de manier waarop we dat willen doen. In hoofdpijnen komt dat neer op de volgende twee samenhangende sporen, die vooral aangrijpen op het sturen en faciliteren van grootschalige ontwikkelingen:

1. Met de zonering intensieve veehouderij sturen we de autonome ontwikkelingen in de intensieve veehouderij ruimtelijk zo dat zoveel mogelijk bedrijven in kwetsbare gebieden op termijn stoppen, of verplaatsen naar duurzame locaties met toekomstperspectief. Op duurzame locaties (vooral gelegen in de landbouwontwikkelingsgebieden) krijgen intensieve veebedrijven de ruimte om zich te ontwikkelen.
2. Met stimulerende maatregelen (innovaties, ontwikkeling van projectvestigingen, bedrijfsverplaatsing) versterken we de autonome dynamiek in de intensieve veehouderij. Versterking van de autonome ontwikkelingen in de landbouw – en dus ook in de intensieve veehouderij – is immers het vliegwiel van vernieuwing van het platteland.

Op deze manier brengen we de (ruimtelijke) dynamiek in de sector op gang en stimuleren we (technische) innovaties. Door goede (planologische) voorwaarden te scheppen op gunstige, duurzame locaties en bedrijfsverplaatsing

of samenvoeging te ondersteunen, willen we ervoor zorgen dat toekomstgerichte bedrijven die nu in kwetsbare gebieden liggen, verhuizen naar die gunstige locaties: nieuw in te richten projectvestigingen of bestaande concentraties van intensieve veehouderijbedrijven in landbouwontwikkelingsgebieden. Zo ontstaan er clusters van toekomstgerichte, vernieuwende bedrijven op locaties waar bedrijven zich zonder al te veel beperkingen flink kunnen ontwikkelen. Samenwerking – bijvoorbeeld op het gebied van mestverwerking – ligt dan voor de hand. Tegelijkertijd ontstaat er zo ruimte in de kwetsbare gebieden, die we door de sloop van stallen en herinrichting verder willen benutten voor andere functies. Uiteindelijk doel is om op termijn de intensieve veehouderij in de kwetsbare gebieden af te bouwen. Dat doen we door de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veebedrijven in die gebieden te beperken en door bedrijfsverplaatsing te ondersteunen. Zo creëren we in de extensiveringsgebieden een 'afdrijvende kracht' (van zonering en stimulering) en in de landbouwontwikkelingsgebieden een 'aanzuigende kracht': push and pull. Samen moeten die krachten groot genoeg zijn om de noodzakelijke dynamiek in de sector op gang te brengen.

Uitgangspunt bij het samenstellen van dit maatregelenpakket en bij de zonering intensieve veehouderij is steeds om zoveel mogelijk doelen te realiseren door stimulerende maatregelen. Het regulerende deel (beperkende maatregelen voor bedrijfsontwikkeling, met name in de extensiveringsgebieden) beperken we tot datgene dat doelmatig en noodzakelijk is.

In deze paragraaf beschrijven we voor elk van de drie reconstructiezones wat het doel is, hoe de zone is begrensd, welke stimulerende maatregelen we in willen zetten, en welke regulerende maatregelen er gelden. Alvorens hierop in te gaan, geven we de belangrijkste definities voor de zonering.

6.3.2 Definities

Drie zones

In de Reconstructiewet is opgenomen dat een zonering moet worden opgenomen in het Reconstructieplan die in ieder geval betrekking heeft op de intensieve veehouderij. Deze wettelijk verplichte zonering op basis van de Reconstructiewet is opgebouwd uit:

- *Landbouwontwikkelingsgebied*: ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat landbouw dat geheel of gedeeltelijk voorziet, of in het kader van de reconstructie zal voorzien, in de mogelijkheid tot uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van intensieve veehouderij.
- *Verwevingsgebied*: ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied gericht op verweving van landbouw, wonen en natuur, waar hervestiging of uitbreiding van de intensieve veehouderij mogelijk is mits de ruimtelijke kwaliteit of functies van het gebied zich daar niet tegen verzetten.

- *Extensiveringsgebied*: ruimtelijk begrensde gedeelte van een reconstructiegebied met het primaat wonen of natuur, waar uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van in ieder geval intensieve veehouderij onmogelijk is of in het kader van de reconstructie onmogelijk zal worden gemaakt.

In paragraaf 4.5 van deel B wordt nader ingegaan op de betekenis van begrippen als 'intensieve veehouderij', 'uitbreiding', 'hervestiging' en 'nieuwvestiging'.

6.3.3 Landbouwontwikkelingsgebied

Doel: concentratie van intensieve landbouwfuncties

In de landbouwontwikkelingsgebieden kunnen bestaande intensieve veebedrijven groeien, en is er ruimte voor nieuwe (of verplaatsende) bedrijven. Ruimtelijke concentratie van de intensieve veehouderij in gebieden die zowel bedrijfseconomisch als wat betreft omgevingskwaliteit duurzaam zijn, is hierbij het uitgangspunt. Waar mogelijk streven we naar projectvestigingen en verdergaande samenwerking tussen de bedrijven.

Aanpak: projectvestiging, incidentele nieuwvestiging en samenvoegen van locaties

De concentratie van de intensieve veehouderij willen we ambitieus en innovatief aanpakken. Dat doen we via drie sporen:

1. *Projectvestiging*. Het belangrijkste element van die aanpak is het streven naar concentratie van de intensieve veehouderij in projectvestigingen. Nieuwvestiging in projectvestigingen zuigt intensieve veebedrijven weg uit andere kwetsbare gebieden. In deze kwetsbare gebieden ontstaan daardoor kansen voor functies als natuur etc. Bedrijven kunnen in projectvestigingen doorgroeien en door samenwerking met andere IV-bedrijven concurrentievoordelen behalen. Denk aan productinnovatie, mestverwerking, emissiereductie, gezondheidszorg, welzijn, fokkerij, etc. De Provincie wil de projectvestigingen (ruimtelijk) faciliteren, maar vernieuwend ondernemerschap en samenwerking tussen ondernemers staat hieraan uiteraard aan de basis. Om ervaring op te doen met projectvestigingen – dergelijke constructies bestaan immers nog niet in Nederland – willen wij in de eerste vier jaar in ieder geval één projectvestiging realiseren. Bij een positief resultaat zullen we in het reconstructietraject meerdere projectvestigingen realiseren. Voorlopig gaan we uit van in totaal zes projectvestigingen.

De projectvestigingen zijn in het plan nog niet concreet begrensd. We beschouwen het landbouwontwikkelingsgebied als zoekgebied voor de projectvestigingen. De locatie voor de projectvestiging zal door de streek in een later stadium worden gekozen. Lokaal kan immers het beste rekening gehouden worden met de lokale waarden en kwaliteiten enerzijds en de kansen en ontwikkelingen die zich in de praktijk voordoen ander-

zijds. Bij de concrete begrenzing houden we rekening met de infrastructuur en de ligging van andere landbouwbedrijven. Vanzelfsprekend zal de locatie ook een resultante zijn van een planologische traject, waarbij rekening wordt gehouden met aspecten zoals landschap, water, cultuurhistorische en aardkundige waarden etc.

2. *Incidentele nieuwvestiging.* Om op de korte termijn in het Intensieve Hart oplossingen te bieden voor intensieve veehouderijen, bieden we incidenteel mogelijkheden voor nieuwvestiging in landbouwontwikkelingsgebieden. De locaties voor incidentele nieuwvestiging zullen evenals de projectvestigingen lokaal moeten worden bepaald. Om concentratie van de intensieve veehouderij te bereiken is incidentele nieuwvestiging alleen mogelijk bij bestaande concentraties van intensieve veehouderijbedrijven.

In het Waardevol Regionaal Landschap willen we geen grootschalige ontwikkelingen van de intensieve veehouderij. Dat betekent: geen projectvestigingen. Om regionale knelpunten op te kunnen lossen is in het Waardevol Regionaal Landschap een beperkt aantal landbouwontwikkelingsgebieden aangewezen, als zoekgebied voor incidentele nieuwvestiging. Ook hier geldt dat incidentele nieuwvestiging alleen mogelijk is bij bestaande concentraties van intensieve veehouderijbedrijven.

3. *Samenvoegen locaties.* Veel intensieve veebedrijven beschikken over meerdere locaties. Door deze locaties samen te voegen op de bedrijfseconomisch meest duurzame locatie verdwijnen elders locaties. In de reconstructie zullen wij maximaal onze medewerking geven om deze samenvoeging te realiseren. Samenvoegen van locaties kan uiteraard het beste plaatsvinden in landbouwontwikkelingsgebieden. Ook op goede locaties in verwevingsgebieden liggen echter mogelijkheden. In BOM+ introduceren wij de 'beste-locatie-methode'. Bij de toepassing van de beste-locatie-methode willen wij afspraken maken over het (op termijn) afbouwen van dislocaties (intrekken van milieuvergunningen/actualiseren bestemmingsplannen).

Begrenzing

Landbouwontwikkelingsgebieden zijn zo begrensd dat er vanuit het ruimtelijke- en milieubeleid ook daadwerkelijk ruimte is voor bedrijfsontwikkeling én voor concentratie van bedrijven. Uitgangspunt is hierbij ruimtelijke sturing te geven richting de meest duurzame gebieden zonder op voorhand de speelruimte om op lokale schaal tot de beste locaties te komen onnodig te beperken. In ieder geval zijn voldoende ruime afstandsmaten gehanteerd ten opzichte van kwetsbare gebieden om ook reële landbouwontwikkelingsgebieden aan te kunnen wijzen.

Op basis van het POL hebben wij in eerste instantie alleen de volgende gebieden geschikt geacht als landbouwontwikkelingsgebied:

- In het kwaliteitsprofiel Het Intensieve Hart de gebieden met perspectief 5. Gebieden gelegen buiten perspectief 5 zijn derhalve afgevallen als zoekgebied voor nieuwvestiging;

- In het kwaliteitsprofiel Waardevol Regionaal Landschap een beperkt aantal gebieden binnen perspectief 5 waar op basis van lokale afweging overeenstemming bestond dat deze voor incidentele nieuwvestiging in aanmerking kunnen komen.

Voor een beperkt aantal gebieden heeft dit overigens geleid tot een heroverweging van de P4-status en wijziging in P5. Deze wijzigingen zijn in het plan aangegeven.

Deze potentieel geschikte gebieden zijn nader beoordeeld op geschiktheid, waarbij criteria zijn gehanteerd die passen bij het schaalniveau van het reconstructieplan en de status van de landbouwontwikkelingsgebieden als zoekgebied voor nieuwvestiging. De volgende gebieden zijn afgevalen:

- *Varkensvrije zone.* In deze gebieden is uitbreiding en nieuwvestiging van varkensbedrijven uitgesloten. De Reconstructiewet geeft bovendien aan dat varkensvrije zones ruimtelijk begrensde gedeelten zijn van een verwervingsgebied of extensiveringsgebied dat vrij is van varkenshouderijen of daarvan in het kader van de reconstructie vrij zullen worden gemaakt.
- *Afstand tot verzuringsgevoelige delen van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en Natuurbeschermingswetgebieden.* Uitgaande van een bedrijf van minimaal 2500 mve met een emissie van tussen de 3.000 en 14.000 kilogram NH₃/jaar (afhankelijk van diersoort en staltype) is een afstand van 2.000 meter gehanteerd. Gezien de maximale depositiepiek van 15 mol op Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en Natuurbeschermingswetgebieden is dit een veilige marge. Er is één uitzondering gemaakt op deze afstand. Bij het begrenzen van het landbouwontwikkelingsgebied bij Siebengewald is een veilige afstand van 1.000 meter gehanteerd. Wij achten deze afstand in dit geval voldoende ruim omdat het hier enkel een landbouwontwikkelingsgebied betreft voor incidentele nieuwvestiging, als oplossing voor knelpunten in het gebied.
- *1000 meter voor overige zeer verzuringsgevoelige delen van de EHS (de voormalige A-gebieden).* Dit afstandscriterium is bedoeld om de depositie op de overige meest kwetsbare gebieden te beperken. Het criterium komt ongeveer overeen met een maximale depositiepiek van 30 mol bij een emissie van 3.500 kilogram NH₃/jaar (2.500 mve is circa 3500 kilogram NH₃/jaar bij vleesvarkens in een Groen Label-stal).
- *250 meter rond de verzuringsgevoelige delen van de EHS (de voormalige B- en C-gebieden).* Dit betreft de zone uit Wet ammoniak en veehouderij.
- *400 meter rond woonkernen, rond verblijfsrecreatie en rond de grootschaligere dagrecreatieve voorzieningen zoals Peelbergen, Kasteelse Bossen en De Schatberg.* De gehanteerde afstand is ongeveer de individuele afstand die mogelijk is tot een categorie-1 object (qua stankcirkel) bij een bedrijf van 2500 mve.
- *Beheersgebied.* Beheersgebieden zijn onderdeel van de EHS, en daarmee niet geschikt als landbouwontwikkelingsgebied.

- *Robuuste ecologische verbindingen.* Deze verbindingen zijn bedoeld om leefgebieden met elkaar te verbinden en zijn als zodanig ingediend bij het Rijk. Een dergelijk gebied aanwijzen als landbouwontwikkelingsgebied is hiermee in tegenspraak, omdat deze gronden (op termijn) een natuurfunctie zouden moeten krijgen, of alleen geschikt zouden moeten zijn voor (zeer) extensieve vormen van landbouw.
- *Kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden.* Voor grondwaterbeschermingsgebieden geldt op basis van het POL een preventief beschermingsbeleid (vermijden van risico's voor grondwatervervuiling). Het aanwijzen van de kwetsbare grondwaterwinningen (waartoe vanwege de kwetsbare geologische bescherming naast de freatische winningen ook de niet-freatische winning Breehei in Venray wordt gerekend) als landbouwontwikkelingsgebied achten wij in strijd met dit preventief beleid. Een uitzondering wordt hierbij gemaakt voor het landbouwontwikkelingsgebied ten noorden van Stramproy. Dit landbouwontwikkelingsgebied is echter enkel bedoeld voor incidentele nieuwvestiging als oplossing voor een knelpunt in het gebied. De Provinciale Milieuverordening voorziet bij deze incidentele nieuwvestigingen in een maatwerkafweging.

De begrenzing van de landbouwontwikkelingsgebieden is weergegeven op Kaart 1, Zonering intensieve veehouderij.

A-, B- en C-gebieden

In het kader van de gemeentelijke ammoniakreductieplannen zijn destijds de gebieden die krachtens de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij werden aangemerkt als voor verzuring gevoelig gebied, in Noord- en Midden-Limburg onderverdeeld in A-, B- en C-gebieden. A-gebieden waren de meest voor verzuring gevoelige of waardevolle gebieden. B-gebieden waren in wat mindere mate voor verzuring gevoelig of waardevol. C-gebieden waren de gebieden waarvoor op grond van de destijds geldende Interimwet ammoniak en veehouderij de mogelijkheid bestond om een convenant af te sluiten waardoor de status van voor verzuringsgevoelig gebied kon worden opgeheven. Zolang geen convenant was afgesloten werden C-gebieden qua bescherming gelijk gesteld met B-gebieden.

Door het vervallen van de Interimwet ammoniak en veehouderij zijn ook de daarop gebaseerde ammoniakreductieplannen vervallen. De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is in de plaats getreden van de Interimwet ammoniak en veehouderij. De Wav beschermt de zogeheten kwetsbare gebieden. Als kwetsbare gebieden worden in deze wet aangemerkt de gebieden die onmiddellijk voorafgaand aan het vervallen van de Interimwet ammoniak en veehouderij (lav) als voor verzuring gevoelig gebied werden aangemerkt en die deel uitmaken van de door de provincie begrensde ecologische hoofdstructuur. De Wav maakt (op dit moment) bij de voor verzuring gevoelige gebieden geen onderscheid in verschillende categorieën van kwetsbaarheid of waarde.

Het onderscheid tussen A-gebieden enerzijds en B- en C-gebieden anderzijds blijft echter relevant voor het reconstructieplan. Deze indeling kan op een breed draagvlak rekenen in het reconstructiegebied. Ook door de Rijksuitgangspuntennota (bijlage bij de Reconstructiewet) blijft het onderscheid van belang. Hierin staat namelijk aangegeven dat de ligging van de extensiveringsgebieden moet aansluiten bij de zeer kwetsbare bos- en natuurgebieden. Hiervoor zijn in dit plan de voormalige A-gebieden als basis genomen.

Ontwikkelingsmogelijkheden

- *Uitbreiding van een intensieve veehouderij.* Er zijn ruime ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande locaties. De landbouwontwikkelingsgebieden zijn zo begrensd dat de intensieve landbouw er voorrang kan krijgen. Dit wordt bevestigd door de resultaten van het MER. Omdat in landbouwontwikkelingsgebieden ook omgevingswaarden aanwezig zijn, passen we ook hier BOM+ toe. De grootte van de tegenprestatie is daarbij afhankelijk van de specifieke ligging van het bedrijf. Aan de grootte van het bouwblok wordt in landbouwontwikkelingsgebieden geen generieke bovengrens gesteld.
- *Nieuwvestiging van een intensieve veehouderij.* Er zijn ruime mogelijkheden voor nieuwvestiging in projectvestigingen. Incidentele nieuwvestiging is mogelijk bij bestaande concentraties van intensieve veehouderij. In het Waardevol Regionaal Landschap willen we enkel incidentele nieuwvestiging toestaan voor het oplossen van individuele knelgevallen.

6.3.4 Verwevingsgebieden algemeen

Doel: verweving

Verwevingsgebieden kennen een sterke vermenging van functies (o.a. landbouw, toerisme en recreatie) met diverse waarden in het buitengebied (zoals water, landschap en natuur). Doel voor deze gebieden is dat deze functies en waarden zich naast elkaar ontwikkelen en elkaar onderling versterken.

Aanpak

Door nieuwvestiging in verwevingsgebieden niet toe te laten zorgen we ervoor dat het verweven karakter van de gebieden behouden blijft en dat landbouwontwikkelingsgebieden het meest aantrekkelijk worden voor echt groot-schalige ontwikkelingen. Groei van bestaande bedrijven is wel mogelijk, waarbij de BOM+-toets een belangrijk sturend instrument is. Daarbij hanteren we in grote delen van het verwevingsgebieden een bovengrens van 1,5 ha. Bij overschrijding van een bovenmaat is in het kader van BOM+ de tegenprestatie verplicht. Het samenvoegen van locaties is ook in verwevingsgebieden mogelijk, waarbij in BOM+ de beste-locatie-methode zal worden toegepast.

In een beperkt gedeelte van het verwevingsgebied geldt geen bovenmaat. Het betreft die delen van het verwevingsgebied die gelegen zijn in het Intensieve Hart en die samenvallen met de P5-gebieden. In deze gebieden is sprake van een zeer hoge dichtheid aan bestaande Intensieve Veehouderijbedrijven (Intensieve Hart) en beperkte landschappelijke en natuurlijke waarden (Perspectief P5). Om de doorgroei van deze bestaande bedrijven in het Intensieve Hart niet te belemmeren (verdergaand dan generieke wet- en regelgeving), hanteren we hier geen bovengrens voor de bouwkael. Voor deze gebieden blijft bij uitbreiding wel BOM+ van toepassing, hetgeen

betekent dat een toets op de omgevingskwaliteit gehandhaafd blijft en afhankelijk van de uitkomst van deze toets bij uitbreiding van de bouwkavels alsnog sprake kan zijn van een te leveren tegenprestatie. Dit is het geval indien door de uitbreiding omgevingskwaliteiten worden aangetast.

Op de zoneringskaart intensieve veehouderij zijn de delen van het verwevingsgebieden waar wel en niet een bovenmaat geldt middels een aanduiding van elkaar onderscheiden.

Begrenzing

De begrenzing van het verwevingsgebied is de resultante van de begrenzing van de extensiveringgebieden en de landbouwontwikkelingsgebieden. Zie voor de begrenzing Kaart 1, Zonering intensieve veehouderij.

Ontwikkelingsmogelijkheden

— *Uitbreiding van een intensieve veehouderij.* Uitbreiding van bestaande bedrijven is in principe mogelijk, maar is sterk afhankelijk van de ligging van het bedrijf ten opzichte van kwetsbare waarden. Uit het MER blijkt dat er binnen de verwevingsgebieden zowel gebieden zijn met kwetsbare waarden, als gebieden waar ruime ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij zijn.

BOM+ moet uitwijzen of uitbreiding in concrete gevallen ook echt mogelijk is en tegen welke tegenprestatie. De uitwerking van BOM+ zal dus veel minder eenduidig zijn dan in landbouwontwikkelingsgebieden. Een tegenprestatie is altijd aan de orde indien er sprake is van een bovengrens voor bouwkavels en deze bovengrens overschreden wordt.

In het grootste deel van het verwevingsgebieden geldt een bovengrens voor een bouwkaavel van 1,5 ha. Volgens het POL gold deze bovengrens al voor de P4-gebieden. Door het reconstructieplan geldt deze bovengrens ook voor intensieve veehouderij in grote delen van P5-gebieden. Boven de grens van 1.5 ha is uitbreiding mogelijk indien de ondernemer een tegenprestatie levert. De tegenprestatie is afhankelijk van de omvang van de gewenste ingreep en de kwetsbare waarden in de omgeving van het bedrijf. Op basis van het bedrijfsontwikkelingsplan (BOP) zullen wij, bij gewenste uitbreiding boven de 1.5 hectare ook vooruitkijken naar de ontwikkelingsmogelijkheden voor de komende 5 tot 10 jaar. Daar waar de kwaliteiten zich tegen een verdergaande groei verzetten is immers ook de ondernemer gebaat bij duidelijkheid over toekomstige mogelijkheden. Dit zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat in die gevallen waarbij sprake is van hoge kwetsbaarheid van het gebied, slechts eenmalig een uitbreiding boven de 1.5 ha mogelijk is. In het kader van BOM+ zullen daarover in dat geval ook privaatrechtelijke borgingsafspraken met de ondernemer gemaakt moeten worden. Door op deze wijze geen verdere uitbreidingen in de kwetsbare gebieden meer toe te staan, wordt aangesloten bij de aanbevelingen van het MER over de uitbreidingsmogelijkheden in verwevingsgebieden.

Zoals gezegd geldt er in beperkte delen van het verwevingsgebied géén bovengrens voor bouwkavels van intensieve veehouderijbedrijven. Dit komt alleen voor in het Intensieve Hart. Het betreft de delen van het verwevingsgebieden in het Intensieve Hart die samenvallen met P5-gebieden. In deze gebieden is bij de uitbreiding boven de 1,5 ha geen sprake van een verplichte tegenprestatie. Een tegenprestatie is hier enkel aan de orde indien door de uitbreiding in de omgeving aanwezige omgevingskwaliteiten worden aangetast.

— *Nieuwvestiging van een intensieve veehouderij.* In verwevingsgebieden is nieuwvestiging niet mogelijk.

Maatregelen

Naast de toepassing van BOM+, wordt in verwevingsgebieden vooral rondom de zeer verzuringsgevoelige natuurgebieden en de verzuringsgevoelige delen van de Habitat-, Vogelrichtlijn en Natuurbeschermingsgebieden een aantal aanvullende maatregelen voorgesteld om de ammoniakdepositie op natuurgebieden te verminderen. We gaan 6 pilots uitvoeren gericht op de innovatie van stalsystemen, waarvoor met name bestaande bedrijven met een hoge depositiepiek op deze natuurgebieden in aanmerking komen. Afhankelijk van de resultaten uit de pilots zullen we bekijken of en op welke manier de implementatie van deze stalsystemen kan worden bevorderd. Overigens zullen bedrijven in de omgeving van de verzuringsgevoelige natuurgebieden moeten voldoen aan de vigerende ammoniakwetgeving, waardoor nieuwe depositiepieken niet zullen ontstaan.

Daarnaast wordt er een stimuleringsregeling ontwikkeld voor het intrekken van milieuvergunningen, waarbij prioriteit wordt gegeven aan bedrijven rondom kwetsbare gebieden (deze maatregel geldt ook voor verwevingsgebieden).

6.3.5 Verwevingsgebieden rond kernranden

Afwijking van Rijksuitgangspuntennota (RUN)

Binnen het verwevingsgebied verdienen de kernrandzones aparte aandacht. In de Rijksuitgangspuntennota is aangegeven dat de ligging van extensiveringsgebieden moet aansluiten bij de kernrandzones.

Op basis van uitvoerige discussies hebben wij besloten kernrandzones evenwel niet als extensiveringsgebied maar als verwevingsgebied te zonereren, waarbij we de problematiek (stank, landschap, leefbaarheid, woningbouw, bedrijfsontwikkeling) via een maatwerkaanpak willen oplossen, die aansluit op de specifieke lokale omstandigheden. De keuze om deze aanpak te volgen wordt in deze paragraaf toegelicht.

Onderbouwing

Het aanwijzen van de kernrandzones als extensiveringsgebieden, zoals voorgeschreven in de RUN, heeft tot doel de leefbaarheid te bevorderen en het aantal stankgehinderden te verminderen.

Met de aanwijzing als extensiveringsgebieden kan uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven immers beperkt

worden, en kan vergroting van het bouwblok voorkomen worden.

Wij zijn van mening dat een maatwerkaanpak, de gestapelde problematiek in de kernrandzones effectiever kan aanpakken:

1. Door maatwerk wordt het mogelijk rekening te houden met toekomstige woningbouwuitbreiding, welke op gemeentelijk niveau bepaald worden.
2. Door maatwerk wordt het mogelijk rekening te houden met de feitelijke ligging van overlastveroorzakende bedrijven. Grote of verouderde IV-bedrijven die meer dan bijvoorbeeld 250 meter van de kernranden zijn gelegen, zijn vaak meer bepalend voor stankoverlast of de beperking van de woningbouwmogelijkheden, dan kleinere of modernere bedrijven op korte afstand.
3. Op basis van de vigerende milieuwetgeving dienen stankoverlastsituaties bij nieuwe uitbreidingen sterk te worden teruggedrongen. Het via generieke regulering onmogelijk maken van uitbreidingen betekent niet alleen dat ongewenste uitbreiding wordt tegengehouden, maar ook dat gewenste investeringen niet kunnen plaatsvinden en overlastsituaties vooralsnog in stand worden gehouden.
4. Door maatwerk wordt het mogelijk de oplossingsrichtingen af te stemmen op de sterk wisselende problematiek: waar in sommige gemeenten of kernen sprake is van echte overlastsituaties, is in andere gemeenten of kernen stank nauwelijks of veel minder een probleem;
5. Maatwerkoplossingen ontstaan juist door het niet aanwijzen van extensiveringsgebieden. In verwevingsgebieden geldt immers een lichter stankregime (de cumulatierегeling is niet van toepassing), waardoor er voor woningbouw (die geld oplevert) speelruimte ontstaat waarmee de problematiek actief kan worden opgepakt.

Aanpak

Om de problematiek in de kernranden aan te pakken werken we via twee sporen.

Spoor 1: Ongewenste ontwikkelingen voorkomen door planologische verankering

In verwevingsgebieden zijn meer mogelijkheden voor bedrijfsontwikkeling dan in extensiveringsgebieden. Om te voorkomen dat er in de kernrandzones ongewenste bedrijfsontwikkeling plaatsvindt, willen we op gemeentelijk niveau, in het bestemmingplan, de ontwikkelingsmogelijkheden reguleren, omdat op dat niveau maatwerk veel beter mogelijk is dan op het niveau van het Reconstructieplan. We doen dat als volgt:

- We vragen de gemeenten een voorbereidingsbesluit te nemen voor die kernrandzones, waar dat vanuit het oogpunt van leefbaarheid en stankoverlast wenselijk is. Dat betekent dat bouwaanvragen gedurende het voorbereidingsbesluit worden aangehouden, zodat een ondernemer in die periode niet kan uitbreiden;
- In de periode dat het voorbereidingsbesluit van kracht is, verzoeken we de gemeente om de mogelijke knelpunten rond stankoverlast en woningbouw te onderzoeken, en zo nodig ruimtelijk beleid te formuleren, zodat via het bestemmingsplan ongewenste ontwikkelingen voorkomen kunnen worden.

Negen maanden na inwerkingtreding van het Reconstructieplan bezien we of deze aanpak ongewenste ontwikkelingen voldoende kan voorkomen. Zo niet, dan zullen we overwegen om kernrandzones alsnog aan te wijzen als extensiveringsgebieden. Het gaat dan om een planwijziging.

Op deze manier worden dus planologisch maatregelen voorbereid die op de lokale situatie zijn toegesneden en in hun werking zijn te vergelijken met de aanwijzing als extensiveringsgebied. De problematiek kan hierdoor niet verder toenemen. Door deze werkwijze wordt tegemoet gekomen aan de aanbevelingen uit het MER.

Spoor 2: Problemen oplossen

Om de daadwerkelijk problemen in de kernrandzones op te lossen, werken we met het Dorpsomgevingsprogramma (DOP; zie §5.2). Het instrument DOP voorziet in een gezamenlijk optrekken van burgers, gebruikers en overheden om (rekening houdend met de specifieke lokale situatie) een aantal concrete problemen in de kernrandzones aan te pakken. De stankhinder- en/of woningbouwproblematiek is één van de aspecten die met name in het Intensieve Hart een rol zal spelen. Opzet van het DOP is dat elke betrokken partij vanuit de eigen verantwoordelijkheid de gezamenlijk geformuleerde knelpunten helpt oplossen en daarmee een grotere mate van doelbereik kan plaatsvinden. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan:

- het vervallen (verplaatsen bedrijf) of verkleinen (investeren in techniek) van de stankhindercirkel wordt mede gefinancierd uit de woningbouw die door het vervallen c.q. verkleining van de cirkel mogelijk wordt;
- verplaatsing wordt (financieel) mogelijk gemaakt door een economisch interessant en ruimtelijk gepast hergebruik van de vrijkomende locatie in de kernrandzone;
- subsidiemogelijkheden voor verplaatsing of technische maatregelen uit het Reconstructieplan worden benut;
- overheid faciliteert/begeleidt de ondernemer door voor de nieuwe locatie beleidsruimte te bieden (planologisch en milieutraject);
- met ondernemers in de omgeving van kernen worden maatafspraken gemaakt over toekomstige bedrijfsontwikkeling in relatie tot toekomstige uitbreidingslocaties voor woningbouw;

Op basis van een globale inschatting van het aantal individuele stankcirkels over dorpskernen, verwachten we dat we voor 30 locaties een oplossing moeten zoeken. De werkwijze via het DOP maakt het mogelijk de feitelijke stankoverlastsituaties aan te pakken, omdat niet de normatieve stankoverlast volgens de stankwetgeving bepalend is maar de feitelijke stankbeleving door de gemeenschap.

Naast deze maatwerk aanpak willen we het aantal stankgehinderden ook generiek terugdringen door geuremissiearme stalsystemen te stimuleren. We starten met zes pilots waarmee we bij bedrijven met relatief veel stankgehinderden (met name in kernrandzones) innovaties op dit gebied op gang willen brengen. De resultaten willen we daarna in een Stimuleringsregeling Implementatie Geuremissiearme Systemen breed doorvoeren (circa 100 bedrijven).

6.3.6 Extensiveringsgebieden natuur en landschap

Doel: afbouw op termijn

In extensiveringsgebieden willen we stimuleren dat de intensieve veehouderij er op termijn wordt afgebouwd.

Aanpak op hoofdlijnen

In extensiveringsgebieden zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven beperkt. Nieuwvestiging is niet mogelijk. Toekomstbedrijven in extensiveringsgebieden die echt willen groeien krijgen via een verplaatsingsregeling de mogelijkheid om zich in landbouwontwikkelingsgebieden te vestigen, bij voorkeur in projectvestigingen. Bedrijven die niet willen of kunnen verplaatsen houden binnen het bestaande bouwblok en (voor zover van toepassing) onder de voorwaarden van de Wav, de mogelijkheid voor bedrijfsvergroting. Zo houden deze bedrijven, zolang dat niet gepaard gaat met uitbreiding van het bouwblok, de mogelijkheid om te investeren in vernieuwing en te voldoen aan wettelijke eisen. Het voorkomt bovendien dat er op grote schaal kapitaalvernietiging plaatsvindt. Tot slot zou het verbieden van bedrijfsvergroting binnen de bouwkwel hoge kosten met zich meebrengen (uitkering planschade en hieraan gerelateerde administratieve lasten/proceskosten) die in geen verhouding staan tot de verwachte bijdrage van deze maatregel aan het doelbereik.

Maatregelen

In de extensiveringsgebieden liggen 299 locaties, waar volgens de milieuvergunning sprake is van intensieve veehouderij. Via de volgende activiteiten en maatregelen willen we de activiteiten van deze bedrijven op de langere termijn afbouwen:

1. *Actualisatie milieuvergunningen.* Op basis van verkennend onderzoek wordt geschat dat 50% van de 299 locaties (situatie 2002) nu al gestopt is met intensieve veehouderij. Het beëindigen van de agrarische bedrijfsvoering leidt er blijkbaar slechts bij uitzondering toe dat de milieuvergunning en de planologische regeling op de locatie wordt geactualiseerd. Er is op zo'n 150 locaties dus sprake van latente productieruimte, die mogelijk weer geactiveerd kan worden. Wij willen daarom alle bedrijven met een milieuvergunning in het extensiveringsgebied nalopen en per bedrijf een beschrijving vragen van de activiteiten. Hiermee kunnen we het aantal intensieve veehouderijbedrijven terugdringen zonder dat dit leidt tot conflictsituaties, daar de ondernemer deze activiteit feitelijk toch al niet meer uitoefende.
2. *Stimuleringsregeling actualisatie milieuvergunning.* Om de milieuvergunningen in extensiveringsgebieden vervolgens actueel te houden, wordt een stimuleringsregeling voor het intrekken van milieuvergunningen in extensiveringsgebieden ontwikkeld.

3. *Bedrijfsverplaatsing.* We schatten dat er binnen de extensiveringsgebieden 50 bedrijven voor verplaatsing in aanmerking komen. Door de inventarisatie van alle IV-locaties in extensiveringsgebieden krijgen we zicht op bedrijven die daadwerkelijk in aanmerking (willen) komen voor verplaatsing. Bij bedrijfsverplaatsing willen wij zo veel mogelijk aansluiten op het investeringsritme van het bedrijf. Wij willen de ondernemer stimuleren om op het moment dat hij of zij zijn bedrijf uitbreidt of vernieuwt, dit te doen op een goede locatie buiten het extensiveringsgebied, liefst in het landbouwontwikkelingsgebied. Door een vroegtijdige communicatie en een aantal faciliteiten proberen wij de ondernemer hiertoe te bewegen. Een van de faciliteiten is in ieder geval de ruimte die wij bieden op landbouwontwikkelingsgebieden. Daarnaast gaan wij – in lijn met het POL – een verplaatsingsregeling inzetten. Na vier jaar zullen wij de verplaatsingen die hebben plaatsgevonden evalueren. We zullen vooral kijken naar het rendement van geïnvesteerde financiële middelen en de mate waarin de gestapelde problematiek is opgelost door de verplaatsingen. Dit zullen wij tevens bezien in relatie met de resultaten van de pilots op het gebied van ammoniak en stank. Indien de evaluatie daar aanleiding toe geeft zullen wij overwegen de middelen te herprioriteren en meer in te zetten op technische maatregelen.
4. *Bedrijfsbeëindiging.* We verwachten dat de overige bedrijven – zo'n 100 dus – binnen de looptijd van dit plan zullen stoppen. Voor deze locaties willen we op basis van het verkregen inzicht ook de planologische situatie in overeenstemming brengen met de activiteiten die de ondernemer ter plaatse uitoefent. Daarom zal voor de bestaande bedrijven met een IV-milieuvergunning in extensiveringsgebieden een versnelde actualisatie van de bouwkevels worden uitgevoerd. We willen hiervoor zo veel mogelijk aansluiten bij de bedrijfs(voerings)-processen van de ondernemer. Hiervoor zetten we extra geld in. Bij deze actualisatie zal ook BOM+ worden geïmplementeerd in de bestemmingsplannen.
5. *Sloopregeling.* Om leeg gekomen stallen op te ruimen en het landschap zodoende op te knappen, willen wij vooral voor de extensiveringsgebieden (en de verwevingsgebieden) een sloopregeling inzetten. Wij willen de komende 12 jaar via het bieden van beleidsruimte en door het instellen van een subsidieregeling 1.750.000 m² overtollige agrarische bedrijfsgebouwen slopen.

Begin 2004 wordt in overleg met de gemeenten reeds een start gemaakt met bovenstaande maatregelen via het project ARIBA (agrarische regelingen in bestemmingsplannen actualiseren). In het kader van dit project zullen alle bedrijven met een vergunning voor intensieve veehouderij in extensiveringsgebieden worden geïnventariseerd. Mede op basis van deze informatie zullen milieuvergunningen en bestemmingsplannen worden geactualiseerd (operationele doelen L.2.2.2 en L.2.2.3) en zal ook bekeken moeten worden welke bedrijven (al dan niet op lange termijn) in aanmerking willen en kunnen komen voor een verplaatsing (operationeel doel L.2.2.1).

Begrenzing

Uit de Rijksuitgangspuntennota volgt dat de ligging van extensiveringsgebieden moet aansluiten bij de zeer kwetsbare bos- en natuurgebieden. Door in dit plan niet alleen de zeer kwetsbare bos- en natuurgebieden aan te wijzen maar de gehele PES en de perspectief 1-gebieden die ten gevolge van de Wav-herbegrenzing buiten de PES zijn komen te vallen², ontstaat er al een robuuste structuur van extensiveringsgebieden in Noord- en Midden-Limburg. Daarnaast is ook het stroomvoerend winterbed van de Maas, waarbinnen op basis van de Beleidslijn Ruimte voor de Rivier slechts onder zéér strikte voorwaarden een zeer beperkte uitbreiding mogelijk is, begrensd als extensiveringsgebied. Tot slot hebben we gekeken naar de zones rondom de zeer kwetsbare bos- en natuurgebieden. Belangrijk uitgangspunt dat wij bij de zonering als extensiveringsgebied hebben gebruikt, is dat er in het betreffende gebied sprake moet zijn van een gestapelde problematiek. Die gestapelde problematiek kan bestaan uit ammoniakdepositie, ruimtelijke of landschappelijke kwaliteit, stank, ecologie of water. Enkelvoudige problemen kunnen vaak ook anders opgelost worden, zodat een zwaar regulerend instrument als de aanwijzing als extensiveringsgebied niet nodig is. Vooral bij de ammoniakproblematiek blijkt de ruimtelijke zonering een weinig effectief middel. Bij de begrenzing van de zones als extensiveringengebieden is rekening gehouden met de kwaliteitsprofielen. Zo zijn in het Intensieve Hart andere criteria gehanteerd dan in het Regionaal Waardevol Landschap, omdat de doelstellingen en accenten voor die gebieden verschillen.

De extensiveringsgebieden zijn als volgt begrensd:

- Intensieve Hart: De Provinciaal Ecologische Structuur (PES) en de P1-gebieden buiten de PES, met bovendien een 250 meter zone rond alle zeer verzuringgevoelige delen (de voormalige A-gebieden) van de EHS;
- Waardevol Regionaal Landschap: De Provinciaal Ecologische Structuur (PES) en de P1-gebieden buiten de PES, met bovendien een 250 meter zone rond alle zeer verzuringgevoelige delen (de voormalige A-gebieden) van de EHS. Daarnaast een 250 meter zone rond alle verzuringgevoelige delen van de EHS (de voormalige B en C-gebieden), voor zover deze delen samenvallen met POL-perspectief 3;
- Ruimte voor de Rivier: Het stroomvoerende winterbed van de Maas, de Provinciaal Ecologische Structuur (PES), de P1-gebieden buiten de PES, met bovendien een 250 meter zone rond alle zeer verzuringgevoelige delen van de EHS. Daarnaast een 250 meter zone rond alle verzuringgevoelige delen van de EHS voor zover deze delen samenvallen met POL-perspectief 3.

² Ten gevolge van de herbegrenzing van de WAV zijn een aantal perspectief 1-gebieden (bestaande bos- en natuurgebieden) buiten de EHS en de PES komen te vallen. De status als perspectief 1-gebieden blijft evenwel behouden. Ook worden deze gebieden aangemerkt als extensiveringsgebied. Dit om te voorkomen dat er in de begrenzing van de extensiveringsgebieden onlogische "gaten" komen te vallen op plaatsen waar feitelijk sprake is van bos- of natuurgebieden met de status P1.

Tabel A6.1 vat bovenstaande zoneringscriteria per kwaliteitsprofiel samen. Deze 'getraptheid' van de omvang van de extensiveringsgebieden, afhankelijk van het kwaliteitsprofiel, geeft de intentie en doelstelling van het kwaliteitsprofiel weer. De POL-perspectieven zijn een goede indicatie of sprake is van een stapeling van problemen. Hierin zijn tenslotte al diverse kwaliteiten van een gebied meegenomen. De begrenzing van de extensiveringsgebieden is weergegeven op de Kaart 1, Zonering Intensieve Veehouderij.

	Intensieve Hart	Waardevol Regionaal Landschap	Ruimte voor de Rivier
PES en P1-gebieden buiten de PES	+	+	+
250 m rond zeer verzuringsgevoelige delen EHS	+	+	+
250 m rond verzuringsgevoelige delen EHS voor zover samen- vallend met P3	-	+	+
stroomvoerend winterbed Maas	-	-	+

Tabel A6.1 Gebieden die als extensiveringsgebied zijn aangewezen, per kwaliteitsprofiel.

Ontwikkelingsmogelijkheden

- *Uitbreiding van een intensieve veehouderij.* De uitbreiding van de bouwka-
vel is niet toegestaan. Binnen de
bestaande bouwka-
vel is er in principe de mogelijkheid voor bedrijfsvergroting. Deze mogelijkheden laten wij in
tact, enerzijds omdat het verbieden van bedrijfsvergroting hoge kosten met zich meebrengt, en anderzijds
omdat wij voor bedrijven die niet willen of kunnen verplaatsen, toch de mogelijkheid willen houden om te inves-
teren in vernieuwing en om te voldoen aan wettelijke eisen. Investerings- en ammoniak
gaan vaak immers ook gepaard met een beperkte uitbreiding van het aantal dieren. Ook de natuurgebieden
zijn hier vaak beter mee af doordat als gevolg van de Wav, moderne ammoniakreducerende systemen moeten
worden toegepast. Bij bedrijfsvergroting binnen de huidige bouwka-
vel geldt op basis van BOM+ dat aan een
aantal minimumvereisten (het verplichte basispakket) moet worden voldaan. Concreet betekent dit dat in ieder
geval landschappelijke inpassing van de bebouwing moet plaatsvinden en voor de nieuwe bebouwing infiltra-
tie- en/of retentievoorzieningen moeten worden getroffen. De BOM+regeling kan in bestemmingsplannen wor-
den geïmplementeerd bij de eerdere genoemde versnelde actualisatie van de bestemmingsplannen.
- *Nieuwvestiging.* Nieuwvestiging is niet mogelijk.

6.3.7 Varkensvrije zones

Doel: varkensvrije zone

Het creëren van zones van minimaal 1 km breed, waar bedrijfsmatig geen varkens worden gehouden vanuit het oogmerk om preventief de veterinaire kwetsbaarheid van de varkenshouderij te beperken. Een varkensvrije zone werkt als een 'brandgang' ten tijde van een uitbraak van klassieke varkenspest.

Onderbouwing:

Het instrument varkensvrije zone is vastgelegd in de Reconstructiewet in art 1 (begrippen) en art 11, lid 4b (inhoud van het reconstructieplan). De varkensvrije zones zijn gemotiveerd in de 'Memorie van Toelichting op de Reconstructiewet concentratiegebieden' (blz. 5-7 en 15). Onder meer geeft de Memorie de volgende onderbouwing voor het opnemen van varkensvrije zones in de wet en daarmee in het reconstructieplan:

"Een samenstel van maatregelen is gericht op het voorkomen van een uitbraak en het tegengaan van verspreiding na een uitbraak van besmettelijke dierziekten zoals varkenspest. Met het voorliggende wetsvoorstel beogen wij additionele maatregelen te treffen door te komen tot de vorming van varkensvrije zones. Onderzoek dat mede naar aanleiding van de recente varkenspestepidemie is verricht, bevestigt de toegevoegde waarde van varkensvrije zones. Uit de 'Eindevaluatie klassieke varkenspest in Nederland', die de toenmalige Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij aan de Tweede Kamer heeft gezonden (kamerstukken II 1997/98, 25 229, nr. 49) is namelijk naar voren gekomen dat besmetting via buurtcontacten een veel grotere rol heeft gespeeld dan tot nu toe is aangenomen. Voorts heeft het onderzoek 'Effect van verschillende scenario's van preventief ruimen op karakteristieken van de klassieke varkenspestepidemie in Nederland 1997', uitgevoerd door de Stichting Gezondheidsdienst voor Dieren, het Instituut voor Diergezondheid (ID-DLO) en de Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees, uitgewezen dat de veterinaire kwetsbaarheid van de varkenssector kan worden verminderd door middel van ruimtelijke scheiding van varkenshouderijbedrijven. In dat onderzoek zijn de effecten beschreven van het zogenoemde preventieve ruimen van bedrijven rondom een bedrijf waar een uitbraak heeft plaatsgevonden. De toepasselijke communautaire voorschriften, voor varkenspest in het bijzonder richtlijn 80/217 van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 22 januari 1980, tot vaststelling van gemeenschappelijke maatregelen ter bestrijding van klassieke varkenspest (PbEG L 47), gaan uit van het ruimen van het besmette bedrijf en het instellen van een beschermingsgebied en een toezichtgebied met een straal van 3, respectievelijk 10 kilometer daaromheen, waarin een vervoersverbod voor alle vee wordt ingesteld. Daarenboven wordt in Nederland echter rond het besmette bedrijf preventieve ruiming van de aldaar aanwezige bedrijven toegepast, waarvoor tijdens de recente varkenspestepidemie een gebied met een straal van 1000 meter is gehanteerd. Uit het genoemde epidemiologisch onderzoek bleek het volgende:

- het ruimen van varkenshouderijen in een straal van 1000 meter rondom een met de klassieke varkenspest besmette varkenshouderij geeft een significant hogere reductie te zien van het aantal besmette bedrijven dan het ruimen in een straal van 250 of 500 meter;
- het ruimen van varkenshouderijen in een straal van 2000 meter rondom een met de klassieke varkenspest besmette varkenshouderij heeft in vergelijking tot het ruimen in een straal van 1000 meter slechts een geringe meerwaarde.

Bovengenoemde onderzoeksresultaten brengen de regering tot de overtuiging dat het doorbreken van de aaneenschakeling van bedrijven, zoals die nu wordt aangetroffen in de concentratiegebieden, een belangrijke bijdrage kan leveren aan de beteugeling van verspreiding van besmettelijke ziekten als varkenspest en blaasjesziekte. Het realiseren van varkensvrije zones is hierop gericht.”

De minimale breedte van de varkensvrije zone is vervolgens in de Rijksuitgangspuntennota, behorend bij de Reconstructiewet (art 9) vastgesteld op minimaal 1000 meter. Na bestuurlijk overleg met het Rijk, de provincie Noord-Brabant en de landbouw is in het POL een globale varkensvrije zone geprojecteerd zo goed mogelijk over de EHS en het Maasdal. In het POL is vastgelegd dat alleen over de provinciegrens met Noord-Brabant en over het Maasdal varkensvrije zones worden gerealiseerd. Langs de landsgrenzen is geen varkensvrije zone aangewezen. Op rijksniveau is hiervan afgezien. Belangrijkste reden hiervoor is dat bij dierziekten de landsgrenzen hermetisch worden afgesloten en daardoor werken als een 'barrière/brandgang'. Bovendien vindt tijdens die situaties bij grensovergangen een intensieve vervoerscontrole plaats.

In de periode 2001-2003 is de zone tot en met elk bedrijfsniveau en elke bouwkaal gemotiveerd, afgewogen en begrensd. In regionale bijeenkomsten zijn alle betrokkenen uitgenodigd. Onder meer is daarin uitgelegd dat de afweging tussen 2 bedrijven (de ene wel in de zone, de andere niet) heeft plaatsgevonden op grond van de volgende criteria:

- voldoen aan minimaal het 1000 meter criterium;
- de omvang van de varkensstapel, met een omrekenfactor van zeugen naar varkens;
- de kwaliteit van de stallen;
- de omvang van de andere bedrijfstakken in relatie tot het toekomstperspectief.

Aansluitend zijn verslagen van de bijeenkomsten, met wijzigingen voortvloeiend uit die bijeenkomsten, naar de betrokkenen toegestuurd. Het resultaat is dat een varkensvrije zone in dit reconstructieplan is opgenomen, die zoveel mogelijk loopt over de EHS en waarin het aantal getroffen bedrijven beperkt kon blijven tot vier.

6.3.8 Samenvatting

In de voorgaande paragrafen is voor drie onderscheiden gebieden (de extensiveringsgebieden, de verwevingsgebieden en de landbouwontwikkelingsgebieden) aangegeven welke ontwikkelingsmogelijkheden er zijn voor de intensieve veehouderij en welk pakket van maatregelen er wordt getroffen om de reconstructiedoelen dichterbij te brengen. In deze paragraaf is schematisch een samenvattend overzicht gegeven van de maatregelen en ontwikkelingsmogelijkheden per zone.

Nummer.	Omschrijving doelen -tabel	Landbouw- ontwikkelingsgebied	Verwevings- gebied	Extensiverings- gebied
	Invoering BOM+ via partiële herziening bestemmingsplannen buitengebied	+	+	+
L2.1	Realiseren zes projectvestigingen	+	-	-
L2.3	Samenvoegen 70 bedrijven met meerdere locaties Ongewenste ontwikkelingen voorkomen door inventarisatie en planologische verankering via de te nemen voorbereidingsbesluiten door gemeenten	+	+	-
W3.2	Het uitvoeringsgereed maken van dorpsomgevingsprogramma's (één pilot per gebied)	-	+ ¹	-
AS1.	Oplossen knelsituaties van 30 IV-bedrijven uit kernrandzones	-	+ ¹	-
AS1.2	6 pilots voor innovatie van geuremissiearme systemen	+	+ ¹	-
AS1.3	Stimuleringsregeling Implementatie Geuremissiearme Systemen bij circa 100 IV-bedrijven	+	+ ¹	-
L2.2.2	Actualisatie milieuvergunningen IV-bedrijven extensiveringsgebied Stimuleringsregeling actualisatie milieuvergunning	-	-	+
L2.2.3	Actualisatie bouwkavels intensieve veehouderijbedrijven bestemmingsplannen	-	-	+
AS2.1	6 pilots reductie ammoniakemissie		+ ²	
L2.2	Verplaatsing van 50 toekomstgerichte IV bedrijven	-	-	+
LC4.1	Sloop van 875.000 m2 overtollige agrarische bedrijfsgebouwen via beleidsruimte	-	+	+
LC4.2	Sloop van 875.000 m2 overtollige agrarische bedrijfsgebouwen via subsidieregeling	-	+ ⁻	+
¹ De maatregel is specifiek van toepassing op het verwevingsgebied rondom kernen (kernrandzones) ² Deze maatregel is specifiek van toepassing op verwevingsgebieden rondom zeer verzuringsgevoelige delen van de EHS en verzuringsgevoelige delen van Habitat- en Vogelrichtlijn- en Natuurbeschermingsgebieden.				

Tabel A6.2 Overzicht maatregelen per zone

Maatregelen

Tabel A6.2 geeft alle maatregelen weer die bijdragen aan het oplossen van problematiek rond intensieve veehouderij, ammoniak, stank, natuur, leefbaarheid en landschap. Een uitgebreidere beschrijving van de diverse maatregelen is te vinden in deel D.

Ontwikkelingsmogelijkheden per zone

Tabel A6.3 geeft een overzicht van de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veebedrijven in de drie reconstructiezones.

	Extensiverings- gebied	Verwevings- gebied	Landbouw- ontwikkelings- gebied
Is uitbreiding binnen bestaand bouwblok mogelijk? (Natuurlijk ook afhankelijk van milieuvergunning, Op basis van BOM+ geldt verplicht basispakket)	Ja	Ja	Ja
Is uitbreiding van het bouwblok mogelijk? (Afhankelijk van BOM+)*	Nee	Ja	Ja
Is nieuwvestiging mogelijk? (Afhankelijk van BOM+)*	Nee	Nee	Ja

* In landbouwontwikkelingsgebieden zal de BOM+ toets in de meeste gevallen positief uitvallen.

Tabel A6.3 Overzicht ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderij

In het schema zijn de beleidsmatige ontwikkelingsmogelijkheden weergegeven die op basis van het Reconstructieplan gelden. De feitelijke ontwikkelingsmogelijkheden zullen op lokale schaal (bestemmingsplan) moeten worden bepaald, rekening houdend met bestaande kwaliteiten en waarden. Zo zullen er zich in de praktijk bijvoorbeeld situaties voordoen waarbij er in verwevingsgebieden ruime uitbreidingsmogelijkheden zijn voor bestaande intensieve veehouderijbedrijven, gelet op de daar aanwezige kwaliteiten. Via de normale beleidsruimte die gemeenten hebben bij de uitwerking van het Reconstructieplan, kan de gemeente in het bestemmingsplan buitengebied, als zij dat wenst, in het verwevingsgebied of landbouwontwikkelingsgebied gebiedsdelen onderscheiden waar de intensieve veehouderij meer of minder uitbreidingsmogelijkheden heeft.

Doorwerking Reconstructieplan in ruimtelijke plannen

4

4.1 INLEIDING

De Reconstructiewet kent een bepaling waardoor ruimtelijke keuzes die in het Reconstructieplan worden gemaakt, rechtstreeks kunnen doorwerken in streekplannen en bestemmingsplannen. Beroep tegen zo'n onderdeel staat dan alleen open in de fase van het Reconstructieplan en niet meer in de aanpassingsfase van het bestemmingsplan. Niet alle onderdelen van het Reconstructieplan waarvan een verankering in het bestemmingsplan wenselijk is, lenen zich echter even goed voor rechtstreekse doorwerking. Toepassing van deze regeling impliceert namelijk dat het Reconstructieplan net zo gedetailleerd moet zijn als een bestemmingsplan. Daarom hebben wij ervoor gekozen van het Reconstructieplan alleen het wettelijk verplichte onderdeel van het Reconstructieplan, de zonering intensieve veehouderij, rechtstreeks te laten doorwerken. Ook de varkensvrije zones, een ander wettelijk verplicht onderdeel, werken rechtstreeks door, maar hierbij wordt primair gereguleerd door middel van een zogeheten 'gebruiksverbodenverordening'. In dit hoofdstuk gaan wij in op de doorwerking van het Reconstructieplan in ruimtelijke plannen:

- Doorwerking in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) (§ 4.2);
- Reconstructieplan en bestemmingsplan (§ 4.3);
- Rechtstreekse doorwerking in bestemmingsplannen (§ 4.4);
- Doorwerking zonering intensieve veehouderij (§ 4.5);
- Bijzondere gevallen zonering intensieve veehouderij (§ 4.6);
- De doorwerking van de varkensvrije zones (§ 4.7);
- Schadevergoedingen (§ 4.8).

4.2 DOORWERKING IN HET PROVINCIAAL OMGEVINGSPLAN LIMBURG (POL)

In de Reconstructiewet is bepaald dat voor zover het Reconstructieplan afwijkt van het streekplan, het Reconstructieplan als streekplanherziening kan worden beschouwd. In het Reconstructieplan moet dan expliciet worden aangegeven voor welke onderdelen het Reconstructieplan als streekplanherziening geldt.

Het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL), dat op 29 juni 2001 door Provinciale Staten is vastgesteld, is een strategisch plan dat de status heeft van streekplan, milieubeleidsplan, waterhuishoudingsplan, verkeers- en vervoersplan en grondstoffenplan. Het Reconstructieplan wordt opgevat als een POL-aanvulling en kan als zodanig wijzigingen en toevoegingen aanbrengen in het POL.

Omdat het Reconstructieplan niet bedoeld is als nieuw beleidsplan blijft het beleid als beschreven in het POL voor het grootste gedeelte overeind. Er zijn echter vijf onderdelen die een wijziging van het POL-beleid of een aanvulling daarop inhouden:

1. Kwaliteitsprofielen;
2. Zonering intensieve veehouderij en varkensvrije zones;
3. Kansrijke hydrologisch gevoelige gebieden;
4. Herbegrenzing EHS – Wav;
5. Perspectieven.

De POL-wijzigingen worden in dit hoofdstuk globaal aangegeven. Een uitgebreide onderbouwing is opgenomen in hoofdstuk 12 van deel D.

4.2.1 Kwaliteitsprofielen

Het POL kent een kwaliteitskaart met vier verschillende kwaliteitsprofielen (POL pagina 30 e.v. en POL-kaart 3.1), die ook doorwerken in het onderscheiden van POL-beleidsregio's (POL hoofdstuk 8 en kaart 8.1). De ruimtelijke hoofdkeuzes in het Reconstructieplan houden enkele wijzigingen in van de kwaliteitsprofielen. § 4.3 van deel A heeft hierop betrekking. De wijzigingen betreffen een aantal gebiedsafbakeringen. Verder is de naamgeving van één profiel veranderd. Het kwaliteitsprofiel 'Dynamiek landelijk gebied' wordt 'Intensieve Hart'. De beleidsuitgangspunten voor de verschillende profielen wijzigen niet.

Kaart 8.1, POL-wijzigingen: Kwaliteitsprofielen vervangt voor Noord- en Midden-Limburg de POL-kaart 3.1. Kaart 8.2, POL-wijzigingen: Gewijzigde beleidsregio's vervangt POL-kaart 8.1 voor Noord- en Midden-Limburg (zie kaartenset).

4.2.2 Zonering intensieve veehouderij en varkensvrije zones

Het Reconstructieplan voegt een zonering intensieve veehouderij aan het POL toe (landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden, extensiveringsgebieden). Verder worden varkensvrije zones aangewezen. De POL-wijzigingen hebben betrekking op:

- a) Aanwijzing landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden;
- b) Aanwijzing varkensvrije zones (indicatief reeds aangeduid op POL-kaart 4.1). In dit Reconstructieplan zijn ze op kavelniveau begrensd;
- c) Incidentele wijziging van POL-perspectief P4 naar P5. De landbouwontwikkelingsgebieden zijn gelegen binnen de perspectieven P4 (Vitaal landelijk gebied) of P5 (Ontwikkelingsruimte voor landbouw en toerisme). Concentratie van niet-grondgebonden landbouw met mogelijkheden voor nieuwvestiging past volgens het POL echter wel in P5 maar niet in P4. Op die plaatsen waar landbouwontwikkelingsgebieden samenvallen met P4, wordt P4 door dit Reconstructieplan gewijzigd in P5.

- d) De uitgangspunten voor het toestaan van de uitbreiding van bestaande bouwkavels en de vestiging van nieuwe bouwkavels intensieve veehouderij.

Kaart 1, Zonering Intensieve Veehouderij geeft een overzicht van de landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden, extensiveringsgebieden en varkensvrije zones.

4.2.3 Kansrijke hydrologisch gevoelige gebieden

Het POL heeft de hydrologisch gevoelige natuurgebieden aangewezen (POL-kaart 4.4). Binnen deze gebieden heeft het POL een aantal prioritaire verdroogde natuurgebieden inclusief bufferzones aangewezen. Binnen het reconstructiegebied liggen 26 prioritaire verdroogde gebieden met een gezamenlijke oppervlakte van 2.600 ha. Dit Reconstructieplan breidt het aantal prioritaire verdroogde natuurgebieden uit van 26 naar 39. Dit zijn de zogenaamde "kansrijke gebieden", zoals naar voren gekomen uit de (deel)stroomgebiedsvisies. Voor deze extra 13 gebieden (totaal 500 ha) geldt de doelstelling dat ze in 2015 zijn hersteld. Rond deze 13 gebieden zijn evenals rond de bestaande 'prioritaire verdroogde gebieden' bufferzones aangegeven waarin het standstill-principe zal gelden voor wat betreft wateronttrekkingen. Vooralsnog wordt in deze zones niet overwogen bestaande onttrekkingen te saneren. Op Kaart 8.5, POL-wijzigingen: prioritaire verdrogingsgevoelige natuurgebieden zijn de 13 kansrijke gebieden met de bijbehorende bufferzones aangeduid.

4.2.4 Herbegrenzing EHS-Wav

Tijdens de behandeling van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) heeft de minister van VROM aangegeven dat door aanpassing van de begrenzing van de EHS gebieden buiten de werkingsfeer van de Wav kunnen vallen. Deze aanpassing van de EHS heeft als doel dat er door de Wav minder veehouderijbedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt. Een van de voorwaarden is dat de EHS zowel kwantitatief als kwalitatief niet kleiner wordt. Er moeten daarom dus gebieden ter compensatie worden toegevoegd. In totaal heeft door de herbegrenzing

281 ha de EHS-status verloren. In eerste instantie vindt compensatie plaats van 303 hectare als EHS. Naar aanleiding van een bedenking vindt een beperkte aanpassing plaats, waardoor het totaal aantal hectaren uitkomt op 300. De feitelijke situatie (ligging van bestaande intensieve veehouderij) en het vastgestelde stimuleringsplan Bos, natuur en landschap voor Noord-Limburg vormen de grondslag tot de wijziging. Als gevolg hiervan wordt de begrenzing van de EHS en de PES gewijzigd. Op Kaart 8.4, POL-wijzigingen: EHS herbegrenzing zijn zowel de gebieden aangeduid die de EHS/PES-status hebben verloren als de gebieden die ter compensatie de EHS/PES-status hebben gekregen.

4.2.5 Perspectieven

De aangewezen landbouwontwikkelingsgebieden, zoals aangegeven in Kaart 1 Zonering Intensieve Veehouderij, hebben een aantal perspectiefwijzigingen tot gevolg die leiden tot een POL-wijziging. Op Kaart 8.3, POL-wijzigingen: POL-perspectieven zijn de wijzigingen van P4 naar P5 én van P1 naar P2 aangegeven. Laatstgenoemde wijziging betreft een gebied rond de Meerselsche Peel. Verder is aangegeven waar P3 in P5 is gewijzigd. Dit betreft een perspectiefwijziging naar aanleiding van een bedenking voor het gebied Platveld te Meijel.

Zie voor verdere informatie ten aanzien van de wijzigingen van de perspectieven paragraaf 12.6 van Deel D.

4.3 RECONSTRUCTIEPLAN EN BESTEMMINGSPLAN

Er zijn onderdelen van het Reconstructieplan waarvan weliswaar een verankering in bestemmingsplannen wenselijk is, maar die zich minder goed lenen voor toepassing van de rechtstreekse doorwerkingsregeling. Deze niet direct doorwerkende onderdelen zijn vergelijkbaar met een streekplan.

De Reconstructiewet (artikel 11, lid 5. Reconstructiewet) bepaalt dat in het Reconstructieplan wordt aangegeven voor welke onderdelen het plan afwijkt van het streekplan. Voor die onderdelen geldt het Reconstructieplan dan als streekplanherziening (artikel 16, lid 2. Reconstructiewet). Het streekplan is voor de betreffende onderdelen dan niet meer van kracht. In Limburg heeft het POL mede de status van streekplan. Bij de onderdelen van het Reconstructieplan die de status van streekplan hebben, blijft het bestemmingsplan dat geldt op het moment van bekendmaking van het Reconstructieplan, het toetsingskader voor bouwaanvragen. Bij herziening van het bestemmingsplan zal de Provincie bij het verlenen van goedkeuring toetsen aan het Reconstructieplan, zoals zij normaal toetst aan het streekplan. Bij strijd tussen het Reconstructieplan en het bestemmingsplan kan de Provincie goedkeuring aan het bestemmingsplan onthouden.

Als een gemeente gebruik wil maken van de vrijstellingsbevoegdheid van artikel 19, lid 1, WRO zal de Provincie bij het geven van een verklaring van geen bezwaar toetsen aan het streekplan en aan het Reconstructieplan. Een streekplan heeft geen directe rechtsgevolgen voor de burger.

4.4 RECHTSTREEKSE DOORWERKING IN BESTEMMINGSPLANNEN

Zoals aangegeven kunnen in het Reconstructieplan gemaakte keuzes die ruimtelijk relevant zijn, rechtstreeks doorwerken in streekplannen en bestemmingsplannen. Hierdoor kan na vaststelling van het Reconstructieplan meteen begonnen worden met de uitvoering, zonder dat eerst streekplannen en bestemmingsplannen hoeven te worden herzien. In het Reconstructieplan kan worden aangegeven dat bepaalde onderdelen doorwerken in het streekplan of in het bestemmingsplan.

Bestemmingsplannen die afwijken van het Reconstructieplan, zullen – anders dan het streekplan - nog wel apart moeten worden aangepast. Dit blijft een bevoegdheid van de gemeente. De onderdelen van het Reconstructieplan waarvan rechtstreekse doorwerking gewenst is, moeten als zodanig in het Reconstructieplan worden benoemd en begrensd. Het Reconstructieplan geldt dan voor die onderdelen als voorbereidingsbesluit in de zin van artikel 21 Wet op de Ruimtelijke Ordening (artikel 27, lid 1. Reconstructiewet). De gemeente dient vervolgens het bestemmingsplan in overeenstemming met het Reconstructieplan te brengen. Totdat zij dat heeft gedaan behoudt het Reconstructieplan de status van voorbereidingsbesluit (dus zonder een maximumtermijn). Dit heeft consequenties voor het verlenen van bouwvergunningen.

Bij een aanvraag om een bouwvergunning kunnen zich in geval van rechtstreekse doorwerking twee situaties voordoen:

1. Op grond van het bestemmingsplan zou de bouwvergunning moeten worden verleend, maar op grond van het Reconstructieplan niet. De voorbereidingsbescherming heeft nu tot gevolg dat de aanvraag voor de bouwvergunning moet worden aangehouden tot het bestemmingsplan in overeenstemming met het Reconstructieplan is gebracht. Vervolgens zal de bouwvergunning moeten worden geweigerd.
2. Op grond van het bestemmingsplan zou de bouwvergunning niet verleend mogen worden, maar op grond van het Reconstructieplan wel. Nu geldt het Reconstructieplan als artikel 19 WRO-vrijstelling. De bouwvergunning moet worden verleend (artikel 27, lid 3 Reconstructiewet), tenzij zich andere weigeringsgronden voordoen (artikel 44, Woningwet). Deze tweede situatie zal zich overigens op grond van het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg niet voordoen, omdat de onderdelen van dit plan waaraan toepassing van de rechtstreekse doorwerking is gegeven, ten opzichte van vigerende bestemmingsplannen geen extra ontwikkelingen toestaan.

Gedeputeerde Staten zullen bij het verlenen van goedkeuring aan een nieuw bestemmingsplan toetsen of dit plan in overeenstemming is met het Reconstructieplan. Het Reconstructieplan heeft immers de status van streekplan. Bij strijd tussen het bestemmingsplan en het Reconstructieplan kunnen Gedeputeerde Staten hun goedkeuring aan het bestemmingsplan onthouden. Hoewel na de procedure van het Reconstructieplan de gemeente dus nog wel

een aparte bestemmingsplanprocedure moet volgen, is de rechtsbescherming geconcentreerd in de fase van het Reconstructieplan. Tegen het ontwerp-Reconstructieplan kunnen bedenkingen worden ingediend en tegen het uiteindelijke Reconstructieplan staat beroep open. Tegen onderdelen van een bestemmingsplan die voortvloeien uit een bekendgemaakt Reconstructieplan kunnen vervolgens geen bedenkingen meer worden ingediend of beroep ingesteld (artikel 29, Reconstructiewet). Hiermee wordt voorkomen dat tegen dezelfde planologische beslissing tweemaal rechtsbescherming openstaat.

Anders dan een streekplan bindt een bestemmingsplan de burger rechtstreeks. Het bestemmingsplan dat op het moment van bekendmaking van het Reconstructieplan geldt, blijft gewoon van kracht. Het grootste gedeelte van het bestemmingsplan – met name de daaraan gebonden voorschriften – zal waarschijnlijk immers geen conflict opleveren met het Reconstructieplan. Alleen voor die onderdelen waar het bestemmingsplan strijdig is met het Reconstructieplan, is de burger in geval van toepassing van de hierboven beschreven rechtstreekse doorwerking gebonden aan het Reconstructieplan. Dat geldt tot het moment dat de gemeente het bestemmingsplan in overeenstemming met het Reconstructieplan heeft gebracht.

4.5 DOORWERKING ZONERING INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

In dit Reconstructieplan hebben wij ervoor gekozen de zonering intensieve veehouderij en de varkensvrije zones rechtstreeks te laten doorwerken overeenkomstig de regeling van artikel 27 van de Reconstructiewet. Met de zonering intensieve veehouderij doelen wij op de verdeling van het reconstructiegebied in landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden. In paragraaf 4.5 van deel B zijn de begripsomschrijvingen die de Reconstructiewet geeft voor deze gebieden opgenomen. Doordat wij voor dit onderdeel toepassing geven aan artikel 27 van de Reconstructiewet, hebben gemeenten op grond van artikel 11, zesde lid, juncto artikel 27 van de Reconstructiewet de opdracht om de vigerende bestemmingsplannen voor wat betreft de landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden en de varkensvrije zones, aangewezen op

Kaart 1, Zonering Intensieve Veehouderij, in overeenstemming te brengen met dit Reconstructieplan. De bestemmingsplannen moeten worden getoetst aan de volgende criteria en waar nodig herzien:

- Nieuwvestiging van intensieve veehouderij is in het gehele reconstructiegebied verboden, met uitzondering van de in de bestemmingsplannen aangewezen:
 - projectvestigingen intensieve veehouderij;
 - incidentele nieuwvestigingen aansluitend bij bestaande concentratie van intensieve veehouderij. Projectvestigingen kunnen in bestemmingsplannen alleen in de landbouwontwikkelingsgebieden in het Intensieve Hart worden aangewezen. Locaties voor incidentele nieuwvestigingen kunnen in alle landbouwontwikkelingsgebieden worden aangewezen
- Uitbreiding van intensieve veehouderij is in extensiveringsgebieden verboden.

Om de ontwikkelingsmogelijkheden binnen de zones helder en eenduidig weer te geven hanteren wij de volgende definities:

- ➔ *Intensieve veehouderij*: In zijn algemeenheid wordt met intensieve veehouderij bedoeld het bedrijfsmatig houden van dieren zonder dat het bedrijf hoeft te beschikken over grond bestemd voor de voerproductie van deze dieren. De dieren worden in stallen of hokken gehouden. Waar in dit Reconstructieplan wordt gesproken over intensieve veehouderij wordt in principe bedoeld op het hebben van een bedrijfsmatige tak van varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor de roodvleesproductie, eenden, pelsdieren, konijnen, kalkoenen of parelhoenders (waarvoor een milieuvergunning uiterlijk op het tijdstip van de bekendmaking van het Reconstructieplan is verleend). De melkveehouderij wordt niet als intensieve veehouderij beschouwd.
- ➔ *Uitbreiding van intensieve veehouderij*: Uitbreiding van de, in het rechtsgeldige bestemmingsplan vastgelegde, agrarische bouwkaavel met intensieve veehouderij, ten behoeve van de intensieve veehouderij(tak). Dit betekent dat toename van het aantal dieren binnen de bouwkaavel niet als uitbreiding van intensieve veehouderij wordt beschouwd.
- ➔ *Hervestiging van intensieve veehouderij*: In het gewone spraakgebruik wordt hiermee bedoeld dat een bestaande intensieve veehouderij zich elders vestigt. In de ruimtelijke ordening is echter alleen de locatie relevant waar gevestigd wordt. Dan kunnen zich verschillende situaties voordoen:
 - hervestiging op een nieuwe agrarisch bouwkaavel wordt in dit Reconstructieplan gelijkgesteld met nieuwvestiging. Dit Reconstructieplan legt beperkingen voor nieuwvestiging op.
 - hervestiging op een bestaande agrarische bouwkaavel waar nog geen intensieve veehouderijtak is wordt gelijkgesteld met omschakeling (en dus met nieuwvestiging) Dit Reconstructieplan legt beperkingen voor omschakeling op.

- hervestiging op een bestaande agrarische bouwkel waar al een intensieve veehouderijtak is wordt gelijkgesteld met overname. Dit Reconstructieplan legt geen beperkingen voor overname op. Om verwarring te voorkomen wordt de term hervestiging in dit Reconstructieplan niet gebruikt.
- *Nieuwvestiging van intensieve veehouderij*: Onder nieuwvestiging van intensieve veehouderij vallen twee verschillende situaties:
 - vestiging op een nieuwe agrarische bouwkel: op een nieuwe agrarische bouwkel wordt een intensieve veehouderij gevestigd; of
 - omschakeling: op een reeds bestaande agrarische bouwkel waar nog geen intensieve veehouderijtak is, wordt een intensieve veehouderijtak gevestigd.
- *Overname van intensieve veehouderij*: Van overname is sprake als een bestaande agrarische bouwkel waar al een intensieve veehouderijtak gevestigd is, volledig wordt overgenomen door iemand anders. Overname is een privaatrechtelijke aangelegenheid. Dit Reconstructieplan legt hierin geen beperkingen op.

Bij het in overeenstemming brengen van bestemmingsplannen met het Reconstructieplan dienen gemeenten de voorgaande definities te hanteren.

Het is overigens niet de bedoeling dat gemeenten een bestaande bestemming wijzigen in de bestemming "landbouwontwikkelingsgebied", "verwevingsgebied" of "extensiveringsgebied". Zij moeten er alleen zorg voor dragen dat in deze zones geen bestemmingen of bestemmingsplanvoorschriften blijven gelden die in strijd zijn met de zonering zoals opgenomen in dit Reconstructieplan. Tot het moment dat het bestemmingsplan in overeenstemming met het Reconstructieplan is gebracht, geldt voor bouwaanvragen de regeling als beschreven in §4.4.

Voor een volledige onderbouwing van de extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden wordt verwezen naar Deel A, hoofdstuk 6.

4.6 BIJZONDERE GEVALLEN ZONERING INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Binnen de bepalingen rond de ruimtelijke doorwerking van de zonering intensieve veehouderij kunnen zich bijzondere gevallen voordoen:

1. geen bouwkel of een verbale bouwkel;
2. bouwkel op de grens van extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden;
3. vormverandering bouwkel.

In deze paragraaf gaan we op deze drie bijzondere gevallen in.

4.6.1 Geen bouwka­vel of een verbale bouwka­vel

In extensiveringsgebieden is geen uitbreiding van intensieve veehouderij toegestaan. De definitie van 'uitbreiding van een intensieve veehouderij' die in dit plan is opgenomen luidt: 'uitbreiding van de, in het rechtsgeldige bestemmingsplan vastgelegde, agrarische bouwka­vel met intensieve veehouderij ten behoeve van de intensieve veehouderij(tak)'.

Deze definitie voldoet voor de meeste gevallen: gewoonlijk zijn de agrarische bouwka­vels in het bestemmingsplan vastgelegd door middel van opname op de plankaarten. Er doen zich in de praktijk echter verschillende afwijkende situaties voor:

1. De ruimtelijke situatie van het bedrijf is geregeld via een artikel 19 WRO-vrijstelling; de bouwka­vel is (nog) niet in het bestemmingsplan vastgelegd.
2. Er is sprake van een verbale bouwka­vel: het bestemmingsplan bevat alleen een aantal randvoorwaarden waarbinnen bouwka­vels kunnen worden gevestigd. De concrete bouwka­vel is niet op de bestemmingsplankaart aangegeven.
3. In een aantal gevallen hebben GS aan agrarische bouwka­vels goedkeuring onthouden. De Raad van State heeft daarmee ingestemd (Kadernota gemeenten; uitspraken van de Raad van State van december 2001).

In deze drie situaties kan dus niet worden aangehaakt bij de bouwka­vel zoals vastgelegd in het bestemmingsplan en aangegeven op de plankaart. Hier kan alleen worden uitgegaan van de bestaande bebouwing. Hierbij wordt toegestaan dat ten opzichte van de peildatum (moment van bekendmaking van het Reconstructieplan) ten behoeve van de intensieve veehouderij eenmalig een uitbreiding van de bebouwing met 15% van het bebouwd oppervlak van de intensieve veehouderij wordt gerealiseerd.

Voor de situaties waarbij een artikel 19 WRO-vrijstelling is verleend of voor situaties waarbij een verbale bouwka­vel geldt én een bouwvergunning is verleend, geldt een overgangsregel indien nog niet feitelijk is gebouwd. Het door de artikel 19 WRO-vrijstelling of bouwvergunning verkregen recht voor een uitbreiding of nieuwvestiging wordt op grond van dit Reconstructieplan gerespecteerd mits op het tijdstip van bekendmaking van het Reconstructieplan hiervoor reeds een Wet milieubeheer vergunning was verleend. Net als bij de omschrijving van het begrip 'intensieve veehouderij' hanteren wij ook hier de verleende milieuvergunning als criterium voor het onderscheid tussen bestaand en nieuw.

Wel kunnen in het kader van de actualisatie van bestemmingsplannen en milieuvergunningen (zie paragraaf 4.3, operationeel doel L2, deel C) deze rechten komen te vervallen.

4.6.2 Bouwkavels op de grens van de zones intensieve veehouderij

Bij de begrenzing van de extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden is de begrenzing niet in alle gevallen op topografische en in het veld herkenbare grenzen geprojecteerd. Bijvoorbeeld omdat bij de begrenzing rond de zeer verzuringsgevoelige delen van de EHS (de voormalige A-gebieden) aansluiting is gezocht bij de zone waarop de Wet ammoniak en veehouderij van toepassing is (250 meter rond de A-gebieden). Een en ander kan als consequentie hebben dat bouwkavels van intensieve veehouderijbedrijven deels zijn gelegen in het ene type gebied en deels in het andere.

Wanneer een bouwkavel deels in het extensiveringsgebied ligt, beschouwen wij deze bouwkavel bij de toepassing van het stimuleringsbeleid als gelegen binnen het extensiveringsgebied. Een intensieve veehouderij die in een dergelijke situatie is gelegen en wil stoppen en verplaatsen, kan geheel gebruik maken van de regelingen die gelden voor extensiveringsgebieden. Wat betreft de rechtstreekse doorwerking geldt voor deze gevallen dat uitbreiding van de bouwkavel binnen het extensiveringsgebied niet, en binnen het verwevingsgebied of het landbouwontwikkelingsgebied wel tot de mogelijkheden behoort. Als het bedrijf wil uitbreiden mag dat alleen in het verwevingsgebied of het landbouwontwikkelingsgebied. In dat geval komt het niet meer in aanmerking voor regelingen of subsidies voor het extensiveringsgebied (dus ook niet voor het deel van zijn bedrijf in extensiveringsgebied). Dit betekent dus ook dat via het bestemmingsplan in het deel van de bouwkavel dat in het verwevingsgebied of het landbouwontwikkelingsgebied valt, uitgebreid zou kunnen worden (afweging via BOM+).

Wanneer een bouwkavel deels in een landbouwontwikkelingsgebied ligt, beschouwen wij deze bouwkavel bij de toepassing van BOM+ als gelegen binnen het landbouwontwikkelingsgebied. Dit betekent dat er in deze gevallen bij de toepassing van BOM+ geen bovenmaat van 1,5 hectare wordt gehanteerd, ook niet indien er in het aansluitende verwevingsgebied wel een bovenmaat geldt.

4.6.3 Vormverandering bouwkavels

Vormverandering van de bouwkavel van een intensieve veehouderij ook als dit niet een vergroting van het oppervlak van de bouwkavel tot gevolg heeft, wordt in dit Reconstructieplan aangemerkt als uitbreiding. Dit betekent dus dat dit in extensiveringsgebieden niet is toegestaan. In extensiveringsgebieden worden de bouwkavels voor intensieve veehouderij met dit Reconstructieplan als het ware 'bevroren' in die zin dat het uitgesloten is dat in extensiveringsgebieden in de toekomst delen aan bouwkavels worden toegevoegd waar intensieve veehouderij zal plaatsvinden, tenzij het gaat om rechten verkregen overeenkomstig hetgeen is vermeld in de vorige paragraaf. Het wel toestaan van vormverandering van bouwkavels van intensieve veehouderij achten wij in strijd met de doelstellingen van de Reconstructiewet en het Reconstructieplan.

4.7 DOORWERKING VARKENSVRIJE ZONES

In dit Reconstructieplan zijn varkensvrije zones aangewezen. In hoofdstuk 6 van deel A is de ligging van deze zones onderbouwd.

De Reconstructiewet kent een specifiek instrument om te voorkomen dat varkenshouderijen blijven bestaan, dan wel gevestigd worden in varkensvrije zones. Het gaat hier om een zogeheten gebruiksverbodenverordening. Artikel 47 van de Reconstructiewet: 'Ten aanzien van gebieden die daartoe in het Reconstructieplan zijn aangewezen, kunnen Provinciale Staten van de Provincie waar de betrokken gebieden zijn gelegen, (...) bij provinciale verordening bepalen dat het met ingang van een bij zodanige verordening te bepalen tijdstip verboden is in de desbetreffende gebieden gelegen opstallen voor in die verordening vastgestelde doeleinden te gebruiken of met het oog op zodanige doeleinden anders te gebruiken dan onder in die verordening te stellen regels, voorzover dit bijdraagt aan de doelstellingen, bedoeld in artikel 4.'

Artikel 47 geeft de Provincie dus de bevoegdheid een verordening vast te stellen die het gebruik van opstallen voor bepaalde doeleinden verbiedt. Belangrijkste doel van de gebruiksverbodenverordening is het voorkomen dat opstallen in varkensvrije zones zullen worden gebruikt voor het bedrijfsmatig houden van varkens. Een gebruiksverbodenverordening, zal samen met het Reconstructieplan in werking treden. De verordening verbiedt binnen de varkensvrije zone het gebruik van opstallen voor het bedrijfsmatig houden van varkens. Voor opstallen die op het moment van terinzagelegging van het ontwerp-Reconstructieplan feitelijk werden gebruikt voor het houden van varkens kunnen GS (voor een bepaalde tijd) een ontheffing verlenen. De varkensvrije zone zal ook in bestemmingsplannen moeten worden aangewezen. Bovendien zal in de bestemmingsplanvoorschriften moeten worden verwezen naar de verordening. De varkensvrije zones zijn aangegeven op Kaart 1, Zonering Intensieve Veehouderij.

4.8 SCHADEVERGOEDINGEN

Het is mogelijk dat door de vaststelling van het Reconstructieplan een burger schade lijdt die redelijkerwijs niet voor zijn eigen rekening zou moeten komen. De Reconstructiewet kent daartoe verschillende schadevergoedingsregelingen.

De regeling van artikel 30 van de Reconstructiewet is vergelijkbaar met de planschaderegeling van artikel 49 WRO. Het artikel bepaalt dat Gedeputeerde Staten degene die ten gevolge van de vaststelling van het Reconstructieplan schade lijdt die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijner laste behoort te komen en waarvan vergoeding niet of onvoldoende door aankoop, onteigening of anderszins is verzekerd, op aanvraag een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding toekennen. De regeling is bedoeld voor schade ten gevolge van door het Reconstructieplan opgelegde beperkingen. Net als de rechtsbescherming is de schadevergoedingsregeling gekoppeld aan het Reconstructieplan en niet aan het bestemmingsplan. De planologische beslissing wordt immers feitelijk al genomen in de fase van het Reconstructieplan.

Degene die meent bij herziening van een bestemmingsplan voor een schadevergoeding in aanmerking te komen, zal van tevoren moeten bepalen of hij zich tot de Provincie moet wenden met een beroep op artikel 30 van de Reconstructiewet of tot de gemeente met een beroep op artikel 49 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Immers, voor zover de materiële werking van het herziene bestemmingsplan verder gaat dan het Reconstructieplan, zal men zich met een aanvraag om schadevergoeding tot de gemeente moeten wenden. Overigens ligt het niet voor de hand dat schade wordt geleden ten gevolge van de rechtstreekse doorwerking van de zonering intensieve veehouderij. De bouwkaavel van bestaande intensieve veehouderijen wordt in dit Reconstructieplan immers niet verkleind, ook niet in extensiveringsgebieden. Voor de aanwijzing van de varkensvrije zones ligt dat anders. Daar zullen bestaande bedrijven hun varkenstak moeten beëindigen. Het is mogelijk dat men daardoor schade lijdt. Die schade kan het gevolg zijn van toepassing van de gebruiksverbodenverordening (zie §4.7). De Reconstructiewet kent in artikel 47 een aparte schadevergoedingsregeling op grond waarvan degene die meent schade te lijden door de toepassing van een gebruiksverbodenverordening, zich tot de Provincie kan wenden met een verzoek om schadevergoeding. Door Gedeputeerde Staten toegekende schadevergoedingen op grond van de hierboven genoemde artikelen, komen uiteindelijk ten laste van het Rijk (artikel 93, Reconstructiewet).